

पशु सेवा विभाग अन्तरगत पशु उत्पादन निर्देशनालयवाट
संचालित गाई भैंसीको वंश सुधार, संरक्षण एवं मासु उत्पादनको
लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७०
नेपाल सरकार (विभागिय मन्त्रीस्तरिय) को मिति २०७०।१।१६ स्वीकृति

नेपाल सरकार
कृषि विकास मन्त्रालय
पशु सेवा विभाग
पशु उत्पादन निर्देशनालय
हरिहर भवन ।

गाईभैसीको वंश सुधार, संरक्षण एवं मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालन निर्देशिका, २०७०

प्रस्तावना

देशमा जनसंख्या वृद्धि एवं शहरीकरणको साथै पोषणयुक्त पशुपंक्षीजन्य पदार्थको माग दिनानुदिन बढदै गइरहेको र माग अनुसार देशभित्रै उत्पादन एवं आपूर्ति हुन नसक्दा त्यस्ता पशुपंक्षीजन्य पदार्थहरू विदेशबाट समेत आयात भै रहेको छ। देश भित्र नै पशुपंक्षीजन्य पदार्थहरू खास गरी दुध र मासुको उत्पादन बढाई आपूर्ति व्यवस्था मिलाउनु अति आवश्यक भएको र राष्ट्रिय कृषि नीति, २०६१, कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन नीति, २०६३, दुग्ध विकास नीति, २०६४ तथा दिर्घकालिन कृषि योजनाको सोच एवं उद्देश्यहरू अनुरूप पनि पशुपंक्षीहरूको उत्पादन क्षमता वृद्धि गरी माग अनुसार गुणस्तरीय पशुपंक्षीजन्य पदार्थहरूको सहज आपूर्ति एवं निर्यात प्रवर्द्धन गर्न साभेदारीको अवधारणा अनुरूप निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाहरूसंगको सहकार्यमा वृहत एवं प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा मासुको लागि पाडा हुर्काउने, उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण तथा दुधालु गाई भैसी वंश सुधार जस्ता कार्यक्रमहरू व्यवसायिक रूपमा सन्चालनको लागि देहायका निर्देशिका जारी गरेको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

यो निर्देशिकाको नाम “गाईभैसीको वंश सुधार, संरक्षण, एवं मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालन निर्देशिका, २०७०” रहेको छ।

१. यो निर्देशिका नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएपछि प्रारम्भ हुने छ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा,

१. “निर्देशिका” भन्नाले “गाईभैसीको वंश सुधार, संरक्षण एवं मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालन निर्देशिका, २०७०” सम्भन्नु पर्दछ।
२. “कार्यक्रम” भन्नाले सन्दर्भ अनुसार “मासुको लागि पाडा हुर्काउने वा उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण वा दुधालु गाई भैसी वंश सुधार कार्यक्रम” सम्भन्नु पर्दछ।
३. “पकेट क्षेत्र” भन्नाले सन्दर्भ अनुसार “मासुको लागि पाडा हुर्काउने वा उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण वा दुधालु गाई भैसी वंश सुधार कार्यक्रम” सन्चालन हुने पकेट क्षेत्रलाई सम्भन्नु पर्दछ।
४. “कम्पनी” भन्नाले सरकारी निकायमा पशुपालन व्यवसायको लागि विधिवत रूपमा दर्ता भएको कम्पनी सम्भन्नु पर्दछ।
५. “निजी उद्यमी” भन्नाले व्यक्तिगत रूपमा व्यवसायिक पशुपालनमा संलग्न कृषक तथा उद्यमी सम्भन्नु पर्दछ।
६. “जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदल” भन्नाले पशु सेवा विभागको कार्यक्रम संचालन निर्देशिका तथा नर्मस पुस्तिका अनुसार सम्बन्धित जिल्लामा गठित पशु विकास कार्यदल सम्भन्नु पर्दछ।
७. “केन्द्र” भन्नाले सन्दर्भ अनुसार “मासुको लागि पाडा हुर्काउने वा उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण वा दुधालु गाई भैसी वंश सुधार कार्यक्रम” सन्चालन भएका स्थानहरूलाई” सम्भन्नु पर्छ।
८. “समूह/समिति/सहकारी” भन्नाले सन्दर्भ अनुसार “मासुको लागि पाडा हुर्काउने वा उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण वा दुधालु गाई भैसी वंश सुधार कार्यक्रम” मा आवद्ध कृषक समूह/समिति/सहकारी सम्भन्नु पर्दछ।
९. “सेवा केन्द्र/उपकेन्द्र” भन्नाले कार्यक्रम संचालित क्षेत्रसंग सम्बन्धित पशु सेवा केन्द्र/उपकेन्द्र सम्भन्नु पर्छ।
१०. “साभेदार” भन्नाले निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाहरू भन्ने सम्भन्नु पर्दछ।

परिच्छेद १

मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम

देशमा जनसंख्या वृद्धि संगै दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको स्वच्छ मासुको मागलाई सहज आपूर्ति गर्न साभेदारीको अवधारणा अनुरूप निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाहरुसंगको सहकार्यमा मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम देहाय बमोजिम सन्चालन गरिनेछ ।

३. उद्देश्यहरु : यस कार्यक्रमको उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. पाडाहरुको संकलन तथा पालन गरी मासुको माग आपूर्तिमा वृद्धि गर्ने ।
२. पाडाहरुको मासु उत्पादनका लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न आयामहरुलाई अवलम्बन गराउन प्रेरित गर्दै पाडा हुर्काउने कार्यलाई व्यवसायिक पेशामा रुपान्तरण गर्ने ।
३. जन्मेका पाडाहरुलाई उचित संरक्षण एवं पालन गर्न भैसीपालक कृषकहरुमा जनचेतना फैलाउने ।

४. कार्यक्रमको अवधि:

१. यो कार्यक्रमको अवधि बढिमा ५ वर्षको हुनेछ र आवश्यकता अनुसार थप विस्तार गर्दै लान सकिनेछ ।

५. कार्यक्रमको लागी जिल्ला तथा क्षेत्रहरु छनौटका आधारहरु : मासुको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्र सन्चालन गर्न जिल्ला एवं पकेट क्षेत्र छनौट देहायको आधारमा गरिनेछ ।

१. हरेक विकास क्षेत्रहरुमा भैसीपालनको बाहुल्यता भएको स्थान एवं आसपासका क्षेत्रहरु ।
२. कार्यक्रम संचालन हुने स्थानहरुमा सडक, संचार र विजुली जस्ता भौतिक पूर्वाधारहरुको सुविधा भएको ।
३. कार्यक्रम सन्चालन गर्दा तुलनात्मक रुपमा लाभ हुने क्षेत्रहरु ।
४. बाह्रै महिना हरियो घाँसपात, डालेघाँस, पिउने पानी प्रशस्त उपलब्ध हुन सक्ने स्थान ।
५. भविष्यमा अझ विस्तार गर्न सकिने सम्भावना भएका क्षेत्रहरु ।

कार्यक्रम सन्चालन भएको शुरुको आ.व. २०७०/७१ मा उपरोक्त छनौटको आधार अनुसार भापा, मोरङ्ग, सुनसरी, सप्तरी, चितवन, काभ्रे, नुवाकोट, धादिङ्ग, ललितपुर, कपिलवस्तु, दाङ्ग र बर्दिया जिल्लाहरुमा कार्यक्रम सन्चालन गरिएका छन् भने आगामि आर्थिक वर्षहरुमा आवश्यकता र सम्भावनाको आधारमा अन्य थप जिल्लाहरुमा कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।

६. कार्यक्रम संचालनका लागि साभेदारको छनौट :

१. पशु उत्पादन निर्देशनालयले दफा ५ बमोजिम मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालनको लागि पाँच वटै विकास क्षेत्र समेट्ने गरी जिल्लाहरुको छनौट गर्नेछ ।
२. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले केन्द्र स्थापनाको लागि **अनुसूची-१** बमोजिमको प्रस्ताव आह्वान गर्नेछ ।
३. कार्यक्रममा सहभागि हुन ईच्छुक संस्थाहरुले **अनुसूची-३ (क)** अनुसारको संक्षिप्त कार्ययोजना बनाई सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा **अनुसूची-२** अनुसारको निवेदन दर्ता गर्नु पर्नेछ ।
४. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले दर्ता भएका प्रस्तावहरुको स्थलगत निरीक्षण गरी प्रारम्भिक पशुपालन सर्वेक्षण प्रतिवेदन सहित जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलमा स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने छ ।
५. जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलले प्राप्त प्रस्ताव तथा कार्यक्रम सन्चालनको लागि प्रारम्भिक पशुपालन सर्वेक्षण प्रतिवेदनको आधारमा **अनुसूची-४ (क)** बमोजिम मूल्याङ्कन गरि साभेदारको छनौट गर्नेछ ।

७. मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्र संचालक समिति गठन :

१. स्थानियस्तरमा कार्यक्रम संचालन, अनुगमन, समन्वय, सुभाब तथा सहयोग र नियन्त्रण गर्न तथा कोष परिचालन गर्न देहाय अनुसारको ७ सदस्यीय संचालक समिति रहने छ ।
(क) प्रतिनिधी, साभेदार निकाय	अध्यक्ष
(ख) समितिले तोकेको (बढीमा ३ जना)	सदस्य
(ग) प्रतिनिधी, स्थानिय निकाय	सदस्य
(घ) प्रतिनिधी, जिल्ला पशुसेवा कार्यालय	सदस्य
(ङ) प्रमुख, संबन्धित पशु सेवा/उपकेन्द्र	सदस्य सचिव
२. उपदफा १ बमोजिम गठित मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्र संचालक समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार:
- (क) सम्भौता अनुसार केन्द्र स्थापना गरी सेवा संचालन गर्न लगाउने र सो को अनुगमन गर्ने ।
- (ख) स्थानीय निकायहरूसंग समन्वय गरी मासुको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्रको लागि आर्थिक सहयोग जुटाउन पहल गर्ने ।
- (ग) जिल्ला पशु सेवा कार्यालय/पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र/सम्बन्धित निकायले दिएका सुभाबहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
- (घ) केन्द्रमा रहेका पाडाहरुको बिमाको लागि पहल गर्ने गराउने ।
- (ङ) मासुको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्रको होर्डङ्ग बोर्ड राख्ने ।
- (च) साभेदार संस्थाबाट सन्चालित यस कार्यक्रम बारे हरेक वर्ष सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने तथा गर्न लगाउने ।

८. सेवा संचालन प्रकृया : यस कार्यक्रम बमोजिमको सेवा सञ्चालन गर्ने प्रकृया देहाय बमोजिम हुनेछन् :

१. जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र दफा ६ बमोजिम छनौट भएका साभेदार संस्था बिच **अनुसूची-५ (क)** अनुसार सम्भौता गरी कार्यक्रम सन्चालन गरीनेछ ।
२. बृहत तथा व्यवसायिक रुपमा गुणस्तरीय मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालन, विकास र विस्तार गर्न आसपासका अन्य कृषक समुह/समिति/सहकारी/नीजि उद्यमी/कम्पनीहरुलाई पनि यस कार्यक्रमले समेट्दै लैजाने ।
३. केन्द्रहरु सन्चालन गर्दा पहिलो वर्षमा प्रति केन्द्र कम्तिमा १०० गोटा घाँसपातमा निर्भर रहन सक्ने पाडाहरुको सङ्कलन गरी हुर्काउनु पर्ने र हरेक वर्ष केन्द्रमा यस्ता पाडाहरुको संख्या बढाउँदै लैजानु पर्नेछ ।
४. साभेदारले हरेक वर्ष केन्द्रमा रहेका समस्याहरुको पहिचान गरी प्राथमिकताको आधारमा वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा गरी जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा प्रस्ताव पेस गर्ने ।
५. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले साभेदारबाट पेस भएको प्रस्तावित कार्यक्रम तथा बजेट जिल्ला पशु विकास कार्यदलको बैठकबाट अन्तिम रुप दिई विनियोजित रकमको आधारमा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने ।
६. दफा ७ बमोजिम गठित मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्र संचालक समितिको नाममा समितिका अध्यक्ष र सदस्य सचिवको संयुक्त हस्ताक्षरबाट कारोबार हुने गरी नेपाल सरकारबाट स्विकृत प्राप्त नजिकको बाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलबाट स्वीकृत कार्यक्रम सन्चालनको लागि आवश्यक रकम मध्ये कम्तिमा २५ प्रतिशत रकम जम्मा गरेको निस्सा प्रमाण जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पेश गरेको आधारमा मात्र अनुदान उपलब्ध गराईनेछ ।
७. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले दफा ८ उपदफा ६ बमोजिम बैङ्क खातामा जम्मा गरेको रकमको सक्कलै निस्सा प्रमाण सहित पेस हुन आएको खण्डमा कार्यक्रमको कार्य प्रगति हेरि कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि अनुदान रकम किस्ताबन्दी स्वरुप वा पुरा रकम खातामा जम्मा गरि दिनेछ ।
८. केन्द्रमा पालिएका पाडाहरुलाई ट्यागिङ्ग गरी शारीरिक तौल, पशु स्वास्थ्य, औषधि उपचार, खरिद बिक्रि आदिको अभिलेख राख्नेछ ।

९. मासुको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्रका कृषकहरुलाई पाडापालन सम्बन्धि क्षमता अभिवृद्धीको लागि तालिम कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
१०. मासुको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्रमा पाडाहरुको गोठ तथा ट्रेबिज निर्माण गर्दा **अनुसूची-१४** अनुसार र हावापानी सुहाउदो, बैज्ञानिक, सफा र हावादार हुनु पर्नेछ ।
११. यस अन्तर्गत संरक्षण केन्द्रमा भएका पशुहरुको जिल्ला पशु सेवा कार्यालयबाट निर्दिष्ट हुने फारम अनुसार विवरण (Herd Book) तयार गरि अध्यावधिक गरिने छ ।
१२. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले केन्द्रमा भएका पाडाहरुमा असल व्यवस्थापन विधी अनुरूप पशु स्वास्थ्य सेवा जस्तै: परजीवी नियन्त्रण, खोप आदि प्रदान गर्नुपर्नेछ र सो को सम्पूर्ण विवरण दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।
१३. केन्द्रमा मौसम र आवश्यकता अनुसार हिउँद, बर्षे, बहुवर्षेघाँस तथा डाँले घाँस लगाएको हुनु पर्ने छ ।
१४. पकेट क्षेत्र छनौट भईसकेपछि मासुको लागि पाडा हुर्काउन चाहने साभेदार संस्थाहरु अनिवार्य रुपमा सम्बन्धित सरकारी निकायमा दर्ता भएको हुनु पर्ने छ ।
१५. यस्ता केन्द्रहरुको प्रचार प्रसार गरी बजार प्रवर्द्धन गर्नु पर्नेछ ।
१६. जिल्ला पशु सेवा कार्यालय लगायतका अन्य विभिन्न सरोकारवालाहरुको संलग्नतामा यस्ता केन्द्रहरुलाई स्थापना भएको बढिमा ५ बर्षसम्ममा आत्मनिर्भर बनाउन सहयोग गरिने छ ।

परिच्छेद २

उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम

देशमा बढ्दो जनसंख्या एवं शहरीकरण संगै उपभोक्ताहरूमा ऋय शक्ति वृद्धि तथा पौष्टिक आहारा प्रति जनचेतना अभिवृद्धिको कारणले दुध तथा दुग्धजन्य पदार्थको माग दिनानुदिन बढ्दै गै रहेको छ। अर्को तर्फ उत्पादन क्षमता राम्रो भएका भैसीहरू दुध थाके पछि अर्को बेतसम्म पनि नपर्खि अनियन्त्रित रूपले मासुको लागि विक्रि गर्दा देशमा दुधालु भैसीको संख्या घट्दो क्रममा रहेकोछ। यसले गर्दा व्यवसायीक रूपमा भैसीहरूको फार्म स्थापना गरी दुध उत्पादन गर्न चाहने कृषकहरूले दुधालु भैसी खरिद गर्न भैसीको श्रोतको अभाव देखिएकोले उन्नत जातको उत्पादनशिल थारा भैसीहरूको पनि संरक्षण गरी दुधालु भैसीहरूको सहज आपूर्ति गर्न निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाहरूसंगको सहकार्यमा उत्पादनशील थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम कार्यक्रम देहाय बमोजिम सन्चालन गरिनेछ।

९. **उद्देश्यहरू** : यस कार्यक्रमको उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् :

१. उन्नत नश्लका दुधालु भैसीहरूलाई दुध थाके पछि मासुको लागि विक्रि गरिने प्रचलनलाई निरुत्साहीत गर्दै उत्पादनशिल थारा भैसीहरूको संरक्षण गर्ने ।
२. उत्पादनशील थारा भैसीहरूको संरक्षण गरी दुधालु भैसीको उपलब्धता बढाई दुधको उत्पादन वृद्धि गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।
३. उत्पादनशिल थारा भैसीहरूको संरक्षणमा सचेतना तथा सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।

१०. **कार्यक्रमको अवधि**:

१. यो कार्यक्रमको अवधि बढिमा ५ वर्षको हुनेछ र आवश्यकता अनुसार थप विस्तार गर्दै लान सकिनेछ ।
२. सफलताको आधारमा संरक्षण केन्द्र आसपासका क्षेत्रहरूमा कार्यक्रमको थप विस्तार गरिने छ ।

११. **पकेट क्षेत्र छनौट गर्ने आधार**: उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्र सन्चालन गर्न जिल्ला एवं पकेट क्षेत्र छनौट देहायका आधारमा गरिनेछ ।

१. हरेक विकास क्षेत्रमा कम्तिमा एक संरक्षण केन्द्र स्थापना गर्न उन्नत नश्लका भैसी पर्याप्त संख्यामा रहेका र दुध थाके पछि उत्पादनशिल थारा भैसीलाई मासुको लागि विक्रि गरिने प्रचलन बढि रहेका जिल्ला तथा क्षेत्रहरू ।
२. भविष्यमा कार्यक्रमलाई अझ विस्तार गर्न सकिने सम्भावना भएका क्षेत्रहरू ।
३. संरक्षण केन्द्र रहने स्थानमा सडक, संचार, सिंचाई, पिउने पानी र विजुली जस्ता भौतिक पूर्वाधारहरूको सुविधा भएको ।
४. कार्यक्रम सन्चालन गर्दा तुलनात्मक रूपमा लाभ हुने क्षेत्रहरू ।
५. बाढे महिना हरियो घाँसपात, पिउने पानि उपलब्ध हुन सक्ने स्थान ।

कार्यक्रम सन्चालन भएको शुरुको आ.व. २०७०/७१ मा उपरोक्त छनौटको आधार अनुसार काभ्रे जिल्लामा कार्यक्रम सन्चालन गरिएका छ भने आगामि आर्थिक वर्षहरूमा आवश्यकता र सम्भावनाको आधारमा अन्य थप जिल्लाहरूमा कार्यक्रम सन्चालन गरीनेछ ।

१२. **कार्यक्रम संचालनका लागि साभेदार छनौट** :

१. पशु उत्पादन निर्देशनालयले दफा १४ बमोजिम उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम सन्चालनको लागि पाँच वटै विकास क्षेत्र समेट्ने गरी जिल्लाहरूको छनौट गर्नेछ ।
२. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले केन्द्र स्थापनाको लागि अनुसूची-१, २, ३ (ख) र ४ (ख) बमोजिम साभेदारको छनौट गरीनेछ ।

१३. उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्र संचालक समितिको गठन :

१. स्थानियस्तरमा कार्यक्रम संचालन, अनुगमन, समन्वय, सुभावा तथा सहयोग र नियन्त्रण गर्न तथा कोष परिचालन गर्न देहाय अनुसारको ७ सदस्यीय संचालक समिति रहने छ।

(क)	प्रतिनिधी, साभेदार निकाय	अध्यक्ष
(ख)	समितिले तोकेको (बढीमा ३ जना)	सदस्य
(ग)	प्रतिनिधी, स्थानिय निकाय	सदस्य
(घ)	प्रतिनिधी, जिल्ला पशुसेवा कार्यालय	सदस्य
(ङ)	प्रमुख, संबन्धित पशु सेवा/उपकेन्द्र	सदस्य सचिव
२. उपदफा १ बमोजिम गठित केन्द्र संचालक समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार:
 - (क) सम्झौता अनुसार संरक्षण केन्द्र स्थापना गरी सेवा संचालन गर्न लगाउने र सो को अनुगमन गर्ने।
 - (ख) स्थानीय निकायहरूसंग समन्वय गरी उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्रको लागि आर्थिक सहयोग जुटाउन पहल गर्ने।
 - (ग) जिल्ला पशु सेवा कार्यालय/पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र/सम्बन्धित निकायले दिएका सुभावहरू कार्यान्वयन गर्ने गराउने।
 - (घ) केन्द्रमा रहेका भैसीहरूको बिमाको लागि पहल गर्ने गराउने।
 - (ङ) उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्र सम्बन्धी होर्डिङ्ग बोर्ड राख्ने।
 - (च) साभेदार संस्थाबाट सन्चालित यस कार्यक्रम बारे हरेक वर्ष सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने तथा गर्न लगाउने।

१४. सेवा संचालन प्रक्रिया : यस कार्यक्रम बमोजिमको सेवा सञ्चालन गर्ने प्रकृया देहाय बमोजिम हुनेछ :

१. जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र छनौट भएका साभेदार संस्था बिच **अनुसूची-५ (ख)** अनुसार सम्झौता गरी कार्यक्रम सन्चालन गरीनेछ।
२. बृहत तथा व्यवसायिक रुपमा थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम सन्चालन, विकास र विस्तार गर्न आसपासका अन्य कृषक समुह/समिति/सहकारी तथा नीजि उद्यमी, कम्पनीहरूलाई पनि यस कार्यक्रमले समेट्दै लैजाने।
३. संरक्षण केन्द्रहरू सन्चालन गर्दा पहिलो वर्षमा प्रति केन्द्र कम्तिमा ५० गोटा उत्पादनशिल थारा भैसीहरू सङ्कलन गरी संरक्षण गर्नु पर्ने र हरेक वर्ष केन्द्रमा यस्ता भैसीहरूको संख्या बढाउँदै लैजानु पर्नेछ।
४. साभेदारले हरेक वर्ष केन्द्रमा रहेका समस्याहरूको पहिचान गरी प्राथमिकताको आधारमा वार्षिक कार्ययोजना तर्जुमा गरी जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा प्रस्ताव पेश गर्ने।
५. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले साभेदारबाट पेश भएको प्रस्तावित कार्यक्रम तथा बजेट जिल्ला पशु विकास कार्यदलको बैठकबाट अन्तिम रुप दिई विनियोजित रकमको आधारमा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने।
६. दफा १३ बमोजिम गठित उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्र संचालक समितिको नाममा समितिका अध्यक्ष र सदस्य सचिवको संयुक्त हस्ताक्षरबाट कारोबार हुने गरी नेपाल सरकारबाट स्विकृत प्राप्त नजिकको बाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलबाट स्वीकृत कार्यक्रम सन्चालनको लागि आवश्यक रकम मध्ये कम्तिमा २५ प्रतिशत रकम जम्मा गरेको निस्सा प्रमाण जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पेश गरेको आधारमा मात्र अनुदान उपलब्ध गराईनेछ।
७. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले दफा १४ उपदफा ६ बमोजिम बैङ्क खातामा जम्मा गरेको रकमको सक्कलै निस्सा प्रमाण सहित पेश हुन आएको खण्डमा कार्यक्रमको कार्य प्रगति हेरि कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि अनुदान रकम किस्ताबन्दी स्वरुप वा पुरा रकम खातामा जम्मा गरि दिनेछ।
८. साभेदारले केन्द्रको प्रगति हरेक महिना **अनुसूची-७** बमोजिमको ढाँचामा पशु सेवा केन्द्र/उपकेन्द्र मार्फत जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ।
९. केन्द्रमा पालिएका उत्पादनशिल थारा भैसीहरूलाई ट्यागिङ्ग गरी पशु प्रजनन, पशु स्वास्थ्य, औषधि उपचार, खरिद विक्रि आदिको अभिलेख राख्नु पर्नेछ।

१०. उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रममा संलग्न कृषकहरूलाई व्यवसायीक भैसीपालनमा क्षमता अभिवृद्धीको लागि तालिम कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
११. संरक्षण केन्द्रमा भैसीहरूको गोठ तथा ट्रेबिज निर्माण गर्दा अनुसूची-१४ अनुसार र हावापानी सुहाउदो, बैज्ञानिक, सफा र हावादार हुनु पर्नेछ ।
१२. यस अन्तर्गत संरक्षण केन्द्रमा भएका पशुहरूको जिल्ला पशु सेवा कार्यालयबाट निर्दिष्ट हुने फारम अनुसार विवरण (Herd Book) तयार गरि अध्यावधिक गरिने छ ।
१३. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले केन्द्रमा भएका भैसीहरूमा असल व्यवस्थापन विधी अनुरूप पशु स्वास्थ्य सेवा जस्तै: टिट डिपिङ्ग, परजीवी नियन्त्रण, खोप आदि प्रदान गर्नुपर्नेछ, र सो को सम्पूर्ण विवरण दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।
१४. केन्द्रमा मौसम र आवश्यकता अनुसार हिउँदे, बर्षे, बहुवर्षेघाँस तथा डाँले घाँस लगाएको हुनु पर्ने छ ।
१५. पकेट क्षेत्र छनौट भईसकेपछि संरक्षण कार्यक्रम सन्चालन गर्न चाहने साभेदार संस्था अनिवार्य रूपमा सम्बन्धित सरकारी निकायमा दर्ता भएको हुनु पर्ने छ ।
१६. यस्ता संरक्षण केन्द्रहरूको प्रचार प्रसार गरी बजार प्रवर्द्धन गर्नु पर्नेछ ।
१७. जिल्ला पशु सेवा कार्यालय लगायतका अन्य विभिन्न सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा यस्ता संरक्षण केन्द्रहरूलाई स्थापना भएको बढिमा ५ वर्षसम्ममा आत्मनिर्भर बनाउन सहयोग गरिने छ ।

परिच्छेद ३

दुधालु गाईभैसी वंश सुधार कार्यक्रम

देशमा जनसंख्या वृद्धि संगै दिनानुदिन दुध तथा दुग्धजन्य पदार्थको माग बढ्दै गै रहेको तर वंशानुगत रुपमा नै कम उत्पादन क्षमता भएको स्थानिय गाई भैसीको बाहुल्यता बढि भएको हुँदा उत्पादकत्व तथा उत्पादनमा कमि रहेकोले तिनीहरुको वंश सुधार गरी उत्पादकत्व तथा उत्पादनमा वृद्धि ल्याउन हाल मौजुदा गाई भैसीहरु मध्ये उच्च दुध उत्पादन क्षमता भएका गाई भैसीहरुको छनौट गरी तिनको अभिलेख समेत राख्दै जान र त्यस्ता गाई तथा भैसीहरुको थप वंश सुधार गर्न उच्च गुणस्तरको प्रमाणित बिर्य प्रयोग गरी सो वाट जन्मेका बाच्छाहरुलाई गुणस्तरको साँढेको रुपमा पालि वंशावलीमा आधारित क्षमताको अभिलेख अनुसार उच्च कोटीको बहरहरुबाट बिर्य उत्पादनको लागि हुर्काउन र कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम सन्चालन हुन नसक्ने क्षेत्रहरुमा प्राकृतिक प्रजनन कार्यको लागि बहर वितरण गरी देशमा रहेको मौजुदा गाई भैसीहरुमा वंश सुधार गरी उत्पादकत्व तथा उत्पादन वृद्धि गर्न आवश्यक भएको हुँदा निजी, उद्यमी, कम्पनी, समूह/समिति/सहकारीहरुसंगको साभेदरीमा व्यवसायिक रुपमा दुधालु गाई भैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम कार्यक्रम देहाय बमोजिम सन्चालन गरिनेछ ।

१५. उद्देश्यहरु : यस कार्यक्रमको उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन्

१. गाई भैसीहरुको वंशावलीमा आधारित क्षमताको बारेमा सूचना संकलन गरी गाई तथा भैसीको उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा सुधार ल्याउने ।
२. उत्पादन क्षमता उच्च भएका साँढे तथा राँगाहरु उत्पादन गरी प्रजनन कार्यको लागि प्रयोगमा ल्याउने ।

१६. कार्यक्रमको अबधि:

यो कार्यक्रममा सहकार्य गर्न सम्मौता भए पछि यसको आवश्यकता रहेसम्म वा अर्को नीति नआएसम्म सालवसाली रुपमा संचालन गरिने छ ।

१७. पकेट क्षेत्र छनौट गर्ने आधार : जिल्ला तथा क्लस्टर/पकेट क्षेत्र छनौट देहायको आधारमा गरिनेछ ।

१. २० वटा वा सो भन्दा बढि दुधालु उन्नत नश्लका गाई भैसी व्यवसायीक रुपमा पालिएका फार्महरुको पर्याप्त संख्यामा रहेको ।
२. कार्यक्रम संचालन हुने स्थानहरुमा सडक, संचार र विजुली जस्ता भौतिक पूर्वाधारहरुको सुविधा भएको ।
३. बाह्रै महिना हरियो घाँसपात, डालेघाँस, पिउने पानी प्रशस्त उपलब्ध हुन सक्ने स्थान ।
४. यस कार्यक्रम भविष्यमा समेत विस्तार गर्न सकिने प्रचुर सम्भावना भएका क्षेत्रहरु ।
५. गाई भैसीको वंश सुधार गरी उत्पादकत्व बढाउने कार्यमा लाग्न ईच्छुक कृषकहरु भएको ।

१८. कार्यक्रम संचालनका लागि साभेदार छनौट :

३. पशु उत्पादन निर्देशनालयले दफा १७ बमोजिम दुधालु गाईभैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम संचालनको लागि जिल्ला छनौट गर्नेछ ।
४. जिल्ला पशुसेवा कार्यालयले दुधालु गाईभैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम सन्चालन गर्नको लागि प्रस्ताव आव्दन गर्नेछ ।
५. जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलले प्राप्त प्रस्तावहरुको मूल्याङ्कन गरि साभेदारको छनौट गर्नेछ ।

१९. कार्यक्रम संचालन हुने स्थानहरु : दफा १८ अनुसार छनौट भएका देहायका जिल्लाहरुका ल्क्स्टरहरुमा अर्को निर्णय नभए सम्मको लागि यस कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।

वस्तुहरु	पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्र	मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र	पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र
गाई	भापाको मदन स्मृति प्रतिष्ठान, मोरङ्ग, सुनसरी र सप्तरी (४)	चितवन, काठमाडौं, र दोलखाको प.वि.फार्म, जिरी (३)	नवलपरासी, रुपन्देही, कास्की र तनहुँ (४)
भैसी	सप्तरी (१)	धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही र काभ्रे (४)	नवलपरासी, कपिलवस्तु र कास्कीको प.वि.फार्म, पोखरा (३)

२०. सेवा संचालन प्रक्रिया : यस कार्यक्रम वमोजिमको सेवा सञ्चालन गर्ने प्रकृया देहाय वमोजिम हुनेछ :

१. जिल्ला तथा क्षेत्रहरुको छनौट गर्दा बढि दुध दिने उन्नत तथा वर्णशंकर गाई/भैसीको वाहुल्यता भएको र भविष्यमा कार्यक्रमलाई विस्तार गर्न सकिने सम्भावना भएका स्थान/क्लस्टरहरुलाई प्राथमिकता दिई छनौट गरिनेछ ।
२. दुधालु गाईभैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रमको विकास र विस्तार गर्न आसपासका अन्य कृषकहरुलाई पनि यस कार्यक्रमले समेट्दै जानेछ ।
३. कार्यक्रम सन्चालनको लागि फार्महरुको छनौट गर्दा वर्षेभरी कम्तिमा २० गोटा १० लिटर भन्दा बढि दुध दिने गाईहरुको दुधको तथ्याङ्क र भैसीको सन्दर्भमा तराईमा वर्षेभरी कम्तिमा २ गोटा र पहाडमा कम्तिमा १ गोटा प्रति दिन ५ लिटर भन्दा बढि दुध दिने भैसीको दुधको तथ्याङ्क लिन सकिने फार्महरुको छनौट गरिनेछ ।
४. आ.व. २०६९/७० वा सो भन्दा पहिले नै छनौट भै कार्यक्रमहरु सन्चालन भएका फार्महरुको सन्दर्भमा उपदफा-२ अनुसारको गाईको संख्या कम्तिमा १० गोटा सम्म भएको फार्महरुमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ भने १० भन्दा कम संख्यामा रहेका दुधालु गाईको गोठलाई कार्यक्रमबाट हटाईनेछ ।
५. दुधालु गाई भैसी वंश सुधार कार्यक्रमको कृषकको फार्म, क्षेत्र तथा जिल्लाहरुको छनौट क्रमस कृषकस्तर, समितिस्तर र जिल्लास्तरको आधारभूत सर्वेक्षणको आधारमा गरिनेछ ।
६. नयाँ छनौट भएका गाई भैसी फार्महरुको लागि अनुसूची-५ (ग) अनुसार सम्झौता गरी कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
७. छनौट भएका गाई र भैसी फार्महरुको तथ्याङ्क राखिनेछ ।
८. कार्यक्रममा समावेश गरिने आधार गाई भैसीहरुको पहिचान र दर्ता गरिनेछ ।
९. कार्यक्रममा समावेश पशुहरुको दुध उत्पादन, प्राकृतिक तथा कृत्रिम गर्भाधान, व्याएको रेकर्ड, दुधको रेकर्ड, शारिरीक तौल, फार्मबाट हटाईएको, अन्य फार्ममा सारिएको र पशु उपचारको रेकर्डहरु राखिनेछ ।
१०. कार्यक्रम सन्चालन कार्यविधी अनुसूची-८ वमोजिम अनुसार हुनेछ ।
११. कार्यक्रम संचालन गर्न जिल्ला पशु सेवा कार्यालयले स्थलगत निरीक्षण गरी प्रारम्भिक पशुपालन सर्वेक्षण सहित जिल्ला पशु विकास कार्यदलको स्विकृतीमा सन्चालन गर्नु पर्नेछ ।
१२. कार्यक्रम सन्चालनको लागि छनौट भएका साभेदार कृषक/संस्थाले अनुसूची-५ (ग) वमोजिम जिल्ला पशु सेवा कार्यालयसंग आवश्यक सम्झौता गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने छ ।
१३. दुधालु गाई भैसी नश्ल सुधार कार्यक्रममा समावेश हुन चाहने कृषकहरुले आफ्नो फार्म सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा दर्ता गरेको हुनु पर्ने छ ।
१४. दुधालु गाईभैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम सन्चालन हुने पशुको गोठ वैज्ञानिकस्तरको तथा सफा, उज्यालो र हावादार हुनु पर्ने छ । पशुको गोठ निर्माण गर्दा अनुसूची-१४ अनुसार हुनुपर्ने ।
१५. दुधालु गाईभैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रममा समावेश गाई भैसीहरुमा असल व्यवस्थापन विधी अनुरूप पशु स्वास्थ्य सेवा जस्तै: टिट डिपिङ्ग, परजीवी नियन्त्रण, खोप आदि प्रदान गर्नुपर्नेछ, र सो को सम्पुर्ण विवरण दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।
१६. दुधालु गाईभैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रममा समावेश गरिने दुधालु गाई भैसीहरुको प्राविधिक सूचक अनुसूचि-१३ वमोजिम हुनुपर्नेछ ।

१७. कार्यक्रम अन्तर्गत छनौट भएका गाईहरूमा उच्च गुणस्तरको प्रमाणित सिमेनको प्रयोग गरी सो बाट जन्मेका बाच्छाहरूलाई उच्च गुणस्तरको (Top Bull) साँढेको रूपमा पालि देश भित्रै बिर्य उत्पादनको लागि पाल्ने ।
१८. उच्च प्रजनन गुणस्तर (High Breeding Value) भएका साँढेहरू कृत्रिम गर्भाधानको पहुँच नभएको क्षेत्रहरूमा प्राकृतिक गर्भाधानको लागि वितरण गरी स्थानिय तथा वर्णशंकर जातका गाई भैसीहरूमा प्रजनन गराई तिनीहरूको सन्तानको उत्पादन क्षमता बढाउने ।
१९. उच्च गुणस्तरका प्रमाणित बिर्यबाट जन्मेका बाच्छीहरूलाई उच्च सन्तान उत्पादन (Replacement Heifer) को लागि हुर्काउने ।
२०. कार्यक्रममा सहभागि कृषकहरूलाई प्रविधि विस्तारको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्न तालिम कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
२१. फार्महरूमा मौसम र आवश्यकता अनुसार हिउँदे, बर्षे, बहुवर्षेघाँस तथा डाँले घाँस लगाएको हुनु पर्ने छ ।
२२. गाई तथा भैसीको वंशावलीमा आधारित क्षमताको अभिलेख (Pedigree Performance Recording System – PPRS) राखि PPRS का आधारमा छनौट गरिएका पशुहरूलाई उत्पादकत्वमा वृद्धि ल्याउन वंश सुधार कार्यक्रम (Genetic Improvement) मा समावेश गर्नु पर्दछ ।
२३. कार्यक्रममा समावेश गरिएका दुधालु गाईहरू तथा तिनीहरूमा उच्च गुणस्तरको प्रमाणित भालेको बिर्यबाट कृत्रिम गर्भाधान गराई जन्मेका बाच्छाबाच्छी तथा पाडापाडीहरूलाई ट्यागिङ गर्ने दुधको अभिलेख लिने, विश्लेषण गर्ने तथा प्रतिवेदन प्रेषण गर्ने जस्ता कार्यहरू गरिनेछ । यी कार्यक्रम अन्तर्गत **अनुसूची-१०** अनुसारका क्रियाकलापहरू संचालनमा रहने छन् ।
२४. कार्यक्रम सन्चालनमा प्रत्यक्ष सहयोगि ईन्सेमिनेटर, डाटा रेकर्डर, प्रयोगशालाका प्राविधिक, दुग्ध व्यवस्थापन ईकाईका सहयोगी, जिल्ला सुपरभाईजर, को-अर्डिनेटरहरूलाई **अनुसूची-११** अनुसारको पारिश्रमिक दिई कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सन्चालन गरिनेछ ।
२५. उच्च प्रजनन गुणस्तर (High Breeding Value) भएका साँढेहरू **अनुसूची-१२** बमोजिम खरिद गरी कृत्रिम गर्भाधानको पहुँच नभएको क्षेत्रहरूमा प्राकृतिक गर्भाधानको लागि वितरण गरीनेछ ।
२६. यस कार्यक्रमासंग आवद्ध साभेदार सरोकारवालाहरूको प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद ४

कार्यक्रम सन्चालनमा परिपोषण

२१. **कोषको लेखा परिक्षण**: कोषको लेखा परिक्षण प्रचलित कानून बमोजिम गराउनु पर्नेछ, र सो को प्रतिवेदन सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
२२. **अनुगमन तथा पृष्ठपोषण** : कार्यक्रमको सञ्चालन एवं प्रभावकारीताको लागि कृषि विकास मन्त्रालय, पशु सेवा विभाग लगायत विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूले सेवा सञ्चालनको **अनुसूची-६** को फर्मेट अनुसार अनुगमन गरी सो को पृष्ठपोषण पशु उत्पादन निर्देशनालयमा दिनेछ ।
२३. **तालिम तथा गोष्ठीको सञ्चालन** : स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार केन्द्रीय, जिल्ला र गाउँ वा नगरस्तरिय गोष्ठी वा तालिममा पेश हुने कार्यपत्र र गोष्ठीको लागि आवश्यक बजेट तथा भौतिक सामग्रीको व्यवस्था नेपाल सरकारको स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम हुनेछ ।
२४. **कार्यक्रममा संलग्न निकायहरूको भूमिका** : मासुको लागि पाडा हुर्काउने तथा उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालनको लागि **अनुसूची-९ (क)** र दुधालु गाई भैसी वंश सुधार कार्यक्रम सन्चालनको लागि **अनुसूची-९ (ख)** मा उल्लेख भए बमोजिम विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा दायित्व हुनेछ, र त्यस्तो दायित्व पूरा गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

अनूसूची-१

(दफा-६.२ र १२.२ संग सम्बन्धित)

मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालनको लागि दरखास्त आह्वानको सूचना

यस कार्यालयको आ.व.२०...../..... को वार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसार मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालन गरी मासुको मागलाई सहज आपूर्ति गर्न साभेदारीको अवधारणा अनुरूप निजी उद्यमी, कम्पनी, समूह/समिति/सहकारी, स्थानीय निकाय, गैर सरकारी संघ संस्थाहरूसंगको सहकार्यमा कम्तिमा १०० गोटा मासुको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम प्रभावकारी ढंगले संचालन गर्नको लागि.....जिल्लामा बसोवास गरेका निजी उद्यमी, कम्पनी, समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय, गैर सरकारी संघ संस्थाहरुबाट प्रस्ताव आह्वानको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। ईच्छुक निजी उद्यमी, कम्पनी, समूह/समिति/सहकारी, स्थानीय निकाय, गैर सरकारी संघ संस्थाहरुले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशन भएको मितिले ३५ दिन भित्र तोकिएको ढाँचा अनुसारको आवेदन फारम र परियोजना प्रस्ताव यस कार्यालयमा पेश गर्नु होला। विस्तृत जानकारीका लागि सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नु हुन अनुरोध छ।

उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम सन्चालनको लागि दरखास्त आह्वानको सूचना

यस कार्यालयको आ.व.२०...../..... को वार्षिक स्विकृत कार्यक्रम अनुसार उत्पादनशिल थारा भैसीहरुको संरक्षण गर्न र उन्नत नश्लका दुधालु भैसीहरुको भरपर्दो श्रोतको रूपमा स्थापित गरी दुध तथा दुग्धजन्य पदार्थको मागलाई सहज आपूर्ति गर्न साभेदारीको अवधारणा अनुरूप निजी उद्यमी, कम्पनी, समूह/समिति/सहकारी, स्थानीय निकाय, गैर सरकारी संघ संस्थाहरूसंगको सहकार्यमा कम्तिमा ५० गोटा उत्पादनशील थारा भैसी संरक्षणको कार्यक्रम प्रभावकारी ढंगले संचालन गर्नको लागि.....जिल्लामा दर्ता भएका निजी उद्यमी, कम्पनी, समूह/समिति/सहकारी, स्थानीय निकाय, गैर सरकारी संघ संस्थाहरुबाट प्रस्ताव आह्वानको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। ईच्छुक निजी उद्यमी, कम्पनी, समूह/समिति/सहकारी, स्थानीय निकाय, गैर सरकारी संघ संस्थाहरुले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशन भएको मितिले ३५ दिन भित्र तोकिएको ढाँचा अनुसारको आवेदन फारम र परियोजना प्रस्ताव सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पेश गर्नु होला। विस्तृत जानकारीका लागि सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा सम्पर्क राख्नु हुन अनुरोध छ।

आवेदन साथ तपसिल अनुसारका कागजातहरु संलग्न गर्न समेत यसै सूचनाद्वारा सूचित गरिन्छ।

१. अनूसूची-२ अनुसारको आवेदन फारम
२. अनूसूची-३ अनुसारको संक्षिप्त कार्ययोजना
३. नेपाली नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपी
४. संस्थासंग आवद्ध सदस्यहरुले प्राप्त गरेको अन्य प्रमाण पत्रहरु (तालिम, शैक्षिक योग्यता, आदि) का प्रमाणित प्रतिलिपीहरु
५. निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्था सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको प्रमाणको प्रतिलिपि
६. कार्यक्रमको लागि छनौट भएमा निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाका सदस्यहरुबाट कार्यान्वयन गर्ने प्रतिवद्धताको निर्णयको प्रतिलिपि

अनूसूची-२

(दफा-६.३ र १२.२ संग सम्बन्धित)

मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालनको लागि दिईने आवेदन-पत्रको फारम

श्रीमान प्रमुख ज्यू,

जिल्ला पशु सेवा कार्यालय,

विषय : गुणस्तरीय मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालनको लागि छनौट हुन पाउँ भन्ने बारे ।

महोदय,

त्यस कार्यालयको मिति कोपत्रिकामा प्रकाशित सूचना अनुसार निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाकाको तर्फबाट सम्भाव्यताको आधारमा कम्तिमा १०० गोटा स्वस्थ पाडाहरु हुर्काई मासु उत्पादन गर्न र कार्यक्रम सन्चालन भएको १ वर्ष देखि मासु व्यवसायीहरुलाई मासुको लागि कम्तिमा पनि प्रति वर्ष १०० गोटा स्वस्थ पाडाहरु उपलब्ध गराउन "गुणस्तरीय मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम" सन्चालन गर्ने तिब्र ईच्छा भएकोले तपसिल अनुसारका कागजात राखी यो निवेदन पेश गरेका छौं । उक्त कार्यक्रम प्राप्त भएमा यस सम्बन्धी सम्झौता तथा मापदण्डमा उल्लेख भए अनुसार कार्यक्रम सन्चालन गर्नेछौं र यस कार्यक्रमको लागि गरिएको सम्झौता तथा मापदण्ड विपरित गरेको पाइएमा विद्यमान कानून बमोजिम कार्यवाहीको भागेदारी हुन मञ्जुर रहेको व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछौं ।

उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम सन्चालनको लागि दिईने आवेदन-पत्रको फारम

श्रीमान प्रमुख ज्यू,

जिल्ला पशु सेवा कार्यालय,

विषय : उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम सन्चालनको लागि छनौट हुन पाउँ भन्ने बारे ।

महोदय,

त्यस कार्यालयको मिति कोपत्रिकामा प्रकाशित सूचना अनुसार निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाकाको तर्फबाट सम्भाव्यताको आधारमा कम्तिमा ५० गोटा उत्पादनशिल थारा भैसीहरु संरक्षण गर्न र कार्यक्रम सन्चालन भएको १ वर्ष देखि अन्य व्यवसायीक कृषकहरुलाई कम्तिमा पनि प्रति वर्ष ५० गोटा दुहुना भैसी उपलब्ध गराउन "उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम" सन्चालन गर्ने तिब्र ईच्छा भएकोले तपसिल अनुसारका कागजात राखी यो निवेदन पेश गरेका छौं । उक्त कार्यक्रम प्राप्त भएमा यस सम्बन्धी सम्झौता तथा मापदण्डमा उल्लेख भए अनुसार कार्यक्रम सन्चालन गर्नेछौं । यस कार्यक्रमको लागि गरिएको सम्झौता तथा मापदण्ड विपरित गरेको पाइएमा विद्यमान कानून बमोजिम कार्यवाहीको भागेदारी हुन मञ्जुर रहेको व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछौं ।

पुनश्च: आवेदन साथ तपसिल अनुसारका कागजातहरु यसै निवेदन साथ संलग्न राखेको व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु ।

तपसिल

१. अनूसूची-३ अनुसारको संक्षिप्त कार्ययोजना
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपी
३. निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्था सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको प्रमाणको प्रतिलिपि
४. संस्थासंग आवद्ध सदस्यहरुले प्राप्त गरेको अन्य प्रमाण पत्रहरु (तालिम, शैक्षिक योग्यता, आदि) का प्रमाणित प्रतिलिपीहरु
५. संस्थाको तर्फबाट कार्यक्रम सन्चालन सम्बन्धी भएको निर्णयको प्रतिलिपि
६. निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाका सदस्यहरुबाट कार्यान्वयन गर्ने प्रतिवद्धताको निर्णयको प्रतिलिपि

निवेदन दिने संस्थाको तर्फबाट दिने

संस्थाको प्रमुखको नाम :

संस्था प्रमुखको दस्तखत :

संस्था प्रमुखको पद :

संस्थाको ठेगाना :

मिति :

संस्थाको छाप :

अनुसूची-३ (क)
(दफा-६.३ संग सम्बन्धित)

मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम सन्चालनको लागि संक्षिप्त कार्ययोजना

स्थानिय निकाय/संस्थाको नाम :

संस्थाको सम्पर्क टेलिफोन नम्बर:

संस्थाको ठेगाना: जिल्ला :

गा.वि.स. :

वडा नं. :

गाउँ/टोलको नाम :

संरक्षण केन्द्र र कार्यालय राख्ने स्थान:-

सम्बन्धित पकेट क्षेत्रमा भएको भैसीको तथ्याङ्क:

सि.नं.	कृषकको नाम थर	ठेगाना	भैसी संख्या			जम्मा पशु संख्या	कैफियत
			स्थानिय	उन्नत (मुर्दा)	पाडापाडी उत्पादन संख्या		

संस्थादर्ता को प्रमाण-पत्र नं. र संस्था दर्ता गर्ने कार्यालयको नाम ठेगाना :

संस्थाले हाल सम्म गरेका उल्लेखनिय कामहरु :

मासुको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्र विकास कोषको खाता संचालन गरिने बैंकको नाम र खातावालाहरुको नाम:-

कार्य योजनाको प्रस्तावना :

.....

फार्मको उद्देश्यहरु:

(क)

(ख)

फार्म लक्ष्य:

(क)

(ख)

रकमको आवश्यकता:

..... वटा मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रमको लागि पहिलो वर्ष खर्च हुने शुरुको रकम			
पूँजगत खर्च रु.	चालु खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	कैफियत

फार्म सम्बन्धी विश्लेषणका परिकल्पनाहरू (Assumptions)

क) प्राविधिक उत्पादन परिकल्पनाहरू

१. पाडाहरूको जात :
२. पाडाहरूको शारीरिक तौल -केजी
३. पाडाहरूको मृत्यु दर :..... प्रतिशत
५. आहारा (शारीरिक तौलको २.५ प्रतिशत सुख्खा पदार्थको हिसाव अनुसार)
 - क) दाना खर्च प्रति पाडा प्रति दिन :- केजी
 - ख) पराल खर्च प्रति पाडा प्रति दिन :- केजी
 - ग) हरियो घाँस (२० प्रतिशत सुख्खा पदार्थ भएको) प्रति पाडा प्रति दिन :- केजी
 - घ) मिनरल मिक्चर प्रति पाडा प्रति दिन :- ग्राम
६. घाँस खेति गर्न प्रति पशुको लागि आवश्यक जमिन : कठ्ठा/रोपनि
७. गोबर मल उत्पादन : टन
८. प्रति पशुको लागि आवश्यक गोठको क्षेत्रफल : वर्ग फिट

ख) वित्तीय परिकल्पनाहरू

१. जग्गा भाडामा लिदा प्रति रोपनि प्रति वर्ष: रु/-
२. प्रति वर्ग फिटगोठ निर्माण खर्च - रु./-
३. प्रति स्वस्थ पाडा खरीद मूल्य दर - रु./-
५. आहाराको मूल्य :-
 - क) दाना - रु./- प्रति केजी
 - ख) पराल - रु./- प्रति केजी
 - ग) घाँस - रु./- प्रति केजी
६. गोबर मल बिक्रि दर प्रति केजी - रु./-
७. पहिलो वर्ष लगानी भएको पूँजीगत र चालु खर्चको ऋणको व्याजदर : प्रतिशत प्रतिवर्ष
८. दोश्रो वर्षदेखि हुने चालु खर्च फार्मको उत्पादनको विक्रीबाट गरिने ।
९. पाडा हुर्काउने केन्द्रको लागि निर्मित गोठ, स्टोर मलखातको आयु वर्ष र मेसिनरी उपकरण, पानि वितरण प्रणाली तथा फार्मको विविध उपकरणहरूको वर्षको आयु हुने हुँदा सोही अनुसार यस परियोजनामा मूल्यह्रास (Depreciation Cost) समावेश गरिनेछ ।
१०. औषधि, खनीज तथा भ्याक्सिनको लागि प्रति पशु रु./- खर्च हुने ।
११. १ जना कामदारबाट गोटा पाडाहरूको हेरचाह गर्न सकिने प्रति कामदार प्रति महिना रु./-
१२. पाडाहरू हुर्कीए पछि बिक्रि गरिने मूल्य प्रति पाडा रु./-
१३. फार्ममा हुर्काईने जम्मा पाडाहरूको संख्या : गोटा

क) शुरुको पूँजीगत लगानी :

क्र.सं	विवरण	इकाई	परिमाण	दर रु	रकम रु
१	स्वस्थ र घाँस दाना पानिमा निर्भर रहन सक्ने पाडाहरु खरिद	संख्या			
२ गोटा पाडाहरुको लागि गोठ निर्माण खर्च	वर्गफिट			
३	विरामी पशु घर (२ पशुको लागि)	वर्गफिट			
४	मलखात निर्माण	संख्या			
५	दाना तथा उपकरण स्टोर	वर्गफिट			
६	अफिस, डिस्पेन्सरी, आदि पूर्वाधार निर्माण	वर्गफिट			
७	विद्युतिय च्यापकटर	सेट			
८	पशुले पिउने पानिको वितरण प्रणाली (बोरिङ्ग, पाईप, धारा, पानि ट्याङ्की, पानी तान्ने मोटर, ईनार, आदि)	संख्या			
९	विविध उपकरणको खर्च	प्रति गाई			
	जम्मा पुँजीगत खर्च				

ख) स्थिर खर्च (प्रति वर्ष) :-

क्र सं	विवरण	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ वर्ष	जम्मा
१.	पाडा खरिद बाहेक पुँजीगत खर्चको ह्रास कट्टि						
२	ऋणको व्याज						
३	जग्गाको भाडा						
४	अन्य						

ग) चालु खर्च (प्रति वर्ष) :-

क्र सं	विवरण	दर	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ वर्ष
१	दाना खर्च	रु..../- प्रति केजी					
२	घाँस उत्पादन खर्च	रु./-प्रति केजी					
३	पराल खर्च	रु..../- प्रति केजी					
४	ड्रेन्चिङ्ग, भ्याक्सीनेसन, औषधि उपचार, आदि खर्च	प्रति पशु प्रति वर्ष रु./-					
५	श्रमिक खर्च	रु. .../- प्रति महिना					
६	विविध खर्च	प्रति वर्ष					
	कुल चालु रकम खर्च						

घ) स्थिर खर्च र चालु खर्चको जम्मा (प्रति वर्ष) :-

क्र सं	विवरण	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ वर्ष	जम्मा

परियोजनाको अपेक्षित वार्षिक आम्दानी :

क. गोटा हुर्केका पाडाहरु बिक्रिबाट रु...../

ख. टन गोबर मल बिक्रिबाट रु. / -

ग. अन्य बिक्रिबाट रु. / -

परियोजना अवधिको अपेक्षित कुल आम्दानी (५ वर्षको)

क. गोटा हुर्केका पाडाहरु बिक्रिबाट रु...../

ख. टन गोबर मल बिक्रिबाट रु. / -

ग. अन्य बिक्रिबाट रु. / -

आय व्यय खर्च विवरण

क्र. सं.	आय व्यय खर्च विवरण	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ वर्ष	जम्मा
१	कुल आय रु						
२	कुल खर्च रु						
३	खुद नाफा रु						

फार्मको उपलब्धीहरु :

- १.
- २.
- ३.
- ४.
- ५.
- ६.
- ७.
- ८.

निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाको तर्फ बाट सहि गर्नेको

नाम : संस्थाको छाप:

पद :

दस्तखत : मिति :

अनुसूची-३ (ख)

(दफा-१२.२ संग सम्बन्धित)

उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम सन्चालनको लागि संक्षिप्त कार्ययोजना

स्थानिय निकाय/संस्थाको नाम :

संस्थाको सम्पर्क व्यक्तिको नाम :

संस्थाको सम्पर्क टेलिफोन नम्बर:

संस्थाको ठेगाना: जिल्ला :

गा.वि.स. :

वडा नं. :

गाउँ/टोलको नाम :

संरक्षण केन्द्र र कार्यालय राख्ने स्थान:-

सम्बन्धित पकेट क्षेत्रमा भएको भैसीको तथ्याङ्क:

सि.नं.	कृषकको नाम थर	ठेगाना	भैसी संख्या		जम्मा पशु संख्या	कैफियत
			स्थानिय	उन्नत (मुर्दा)		

संस्थादर्ता को प्रमाण-पत्र नं. र संस्था दर्ता गर्ने कार्यालयको नाम ठेगाना :

संस्थाले हाल सम्म गरेका उल्लेखनिय कामहरु :

उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्र विकास कोषको खाता संचालन गरिने बैंकको नाम र खातावालाहरुको नाम:-

कार्ययोजनाको प्रस्तावना :

फार्मको उद्देश्यहरु:

(क)

(ख)

फार्म लक्ष्य:

(क)

(ख)

रकमको आवश्यकता:

..... वटा उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षणको लागि पहिलो वर्ष खर्च हुने शुरुको रकम			
पूँजगत खर्च रु.	चालु खर्च रु.	जम्मा खर्च रु.	कैफियत

फार्म सम्बन्धी विश्लेषणका परिकल्पनाहरु (Assumptions)

क) प्राविधिक उत्पादन परिकल्पनाहरु

१. भैसीको जात :
२. उत्पादनशिल थारा भैसीको शारीरिक तौल -केजी
३. प्रति भैसी सरदर दैनिक दुध उत्पादन - लिटर
४. मृत्यु दर:-
 - क) पाडापाडी - प्रतिशत
 - ख) माउँ - २ प्रतिशत
५. आहारा (शारीरिक तौलको २.५ प्रतिशत सुख्खा पदार्थको हिसाव अनुसार)
 - क) दाना खर्च प्रति उत्पादनशिल थारा तथा व्याउने भैसीको लागि प्रति दिन :- केजी
 - ख) पराल खर्च प्रति उत्पादनशिल थारा तथा व्याउने भैसीको लागि प्रति दिन :- केजी
 - ग) हरियो घाँस (२० प्रतिशत शुख्खा पदार्थ भएको) प्रति भैसीको लागि प्रति दिन :- केजी
 - घ) मिनरल मिक्चर प्रति उत्पादनशिल थारा तथा व्याउने भैसीको लागि प्रति दिन :- ग्राम
६. घाँस खेति गर्न प्रति पशुको लागि आवश्यक जमिन : कट्टा/रोपनि
७. गोबर मल उत्पादन : टन
८. प्रति पशुको लागि आवश्यक गोठको क्षेत्रफल : वर्ग फिट

ख) वित्तीय परिकल्पनाहरु

१. जग्गा भाडामा लिदा प्रति रोपनि प्रति वर्ष: रु/-
२. प्रति वर्ग फिटगोठ निर्माण खर्च - रु./-
३. प्रति उत्पादनशिल थारा भैसी खरीद मूल्य दर - रु./-
५. आहाराको मूल्य :-
 - क) दाना - रु./- प्रति केजी
 - ख) पराल - रु./- प्रति केजी
 - ग) घाँस - रु./- प्रति केजी
६. गोबर मल बिक्रि दर प्रति केजी - रु./-
७. कृत्रिम गर्भाधान खर्च प्रति पशु - रु./-
८. पहिलो वर्ष लगानी भएको पूँजीगत र चालु खर्चको ऋणको व्याजदर : प्रतिशत प्रतिवर्ष
९. दोश्रो वर्षदेखि हुने चालु खर्च फार्मको उत्पादनको बिक्रीबाट गरिने ।
१०. उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षणको लागि निर्मित गोठ, स्टोर मलखातको आयु वर्ष र मेसिनरी उपकरण, पानि वितरण प्रणाली तथा फार्मको विविध उपकरणहरुको वर्षको आयु हुने हुँदा सोही अनुसार यस परियोजनामा मूल्यह्रास (Depreciation Cost) समावेश गरिनेछ ।
१४. औषधि, खनीज तथा भ्याक्सिनको लागि प्रति पशु रु./- खर्च हुने ।
१५. १ जना कामदारबाट गोटा पशुको हेरचाह गर्न सकिने प्रति कामदार प्रति महिना रु./-
१६. उत्पादनशिल थारा भैसी दुहुना भए पछि बिक्रि गरिने मूल्य प्रति दुहुना भैसी रु./-
१७. फार्ममा संरक्षण गरिने जम्मा उत्पादनशिल थारा भैसीको संख्या : गोटा

क) शुरुको पूँजीगत लगानी :

क्र.सं	विवरण	इकाई	परिमाण	दर रु	रकम रु
१	उत्पादनशिल थारा भैसी खरिद	संख्या			
२ गोटा उत्पादनशिल थारा भैसीको लागि गोठ निर्माण खर्च	वर्गफिट			
३	भैसी व्याउने गोठ निर्माण (२ गोटा भैसीको लागि)	वर्गफिट			
४	जन्मेका पाडापाडीको लागि गोठ निर्माण खर्च	वर्गफिट			
५	बिरामी पशु घर (२ पशुको लागि)	वर्गफिट			
६	ट्रेविज निर्माण	संख्या			
७	मलखात निर्माण	संख्या			
८	दाना तथा उपकरण स्टोर	वर्गफिट			
९	अफिस, डिस्पेन्सरी, आदि पूर्वाधार निर्माण	वर्गफिट			
१०	विद्युतिय च्यापकटर	सेट			
११	पशुले पिउने पानिको वितरण प्रणाली (बोरिङ्ग, पाईप, धारा, पानि ट्याङ्की, पानी तान्ने मोटर, ईनार, आदि)	संख्या			
१२	विविध उपकरणको खर्च	प्रति गाई			
	जम्मा पुँजीगत खर्च				

ख) स्थिर खर्च (प्रति वर्ष) :-

क्र सं	विवरण	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ वर्ष	जम्मा
१.	उत्पादनशिल थारा भैसी खरिद बाहेक अन्य पूँजीगत खर्चको ह्रास कट्टि						
२	ऋणको व्याज						
३	जग्गाको भाडा						
४	अन्य						

ग) चालु खर्च (प्रति वर्ष) :-

क्र सं	विवरण	दर	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ वर्ष
१	दाना खर्च	रु...../- प्रति केजी					
२	घाँस उत्पादन खर्च	रु./-प्रति केजी					
३	पराल खर्च	रु...../- प्रति केजी					
४	ड्रेन्चिङ्ग, भ्याक्सीनेसन, औषधि उपचार, आदि खर्च	प्रति पशु प्रति वर्ष रु./-					
५	श्रमिक खर्च	रु./- प्रति महिना					
६	विविध खर्च	प्रति वर्ष/-					
	कुल चालु रकम खर्च						

परियोजनाको अपेक्षित वार्षिक आम्दानी :

क. गोटा दुहुना भैसी बिक्रिवाट रु...../-

ख. लिटर दुध बिक्रिवाट रु./-

ग. टन गोबर मल बिक्रिवाट रु./-

घ. गोटा पाडा बिक्रिवाट रु./-

ङ . अन्य बिक्रिवाट रु./-

परियोजना अवधिको अपेक्षित कुल आम्दानी (५ वर्षको)

क. गोटा दुहना भैसी विक्रिवाट रु...../

ख. लिटर दुध विक्रिवाट रु. /-

ग. टन गोबर मल विक्रिवाट रु. /-

घ. गोटा पाडा विक्रिवाट रु. /-

ड . अन्य विक्रिवाट रु. /-

आय व्यय खर्च विवरण

क्र. सं.	आय व्यय खर्च विवरण	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष	चौथो वर्ष	पाँचौ वर्ष	जम्मा
१	कुल आय रु						
२	कुल खर्च रु						
३	खुद नाफा रु						

फार्मको उपलब्धीहरु :

निजी उद्यमी/कम्पनी/समूह/समिति/सहकारी/स्थानीय निकाय/गैर सरकारी संघ/संस्थाको तर्फ वाट सहि गर्नेको

नाम :

संस्थाको छाप:

पद :

दस्तखत :

मिति :

अनुसूची-४ (क)
(दफा-६.५ संग सम्बन्धित)

मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम संचालनका लागि संस्थाको छनौट गर्दा अपनाईने मूल्यांकनका आधारहरु

क्र.सं.	द.नं.	आवेदक संस्थाको नाम	ठेगाना	कार्य योजना (२५)	व्यवसायको सम्भाव्यता/उपयुक्तता (२५)	अनुभव/ तालिम (१०)	आफैले पाडाहरु संकलन गरी हुर्काई रहेको संख्या (१५)	घाँस विकास गरेको वा विकास गरिने जग्गाको क्षेत्रफल (२५)	कुल प्राप्तांक (१००)	कैफियत

छनौट समिति (जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदल)का पदाधिकारीहरुको :

नाम थर :

पद :

कार्यालय/ठेगाना

दस्तखत

- १.
- २.
- ३.
- ४.
- ५.
- ६.
- ७.
- ८.
- ९.

अनुसूची-४ (ख)

(दफा-१२.२ संग सम्बन्धित)

उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम संचालनका लागि संस्थाको छनौट गर्दा अपनाईने मूल्यांकनका आधारहरु

क्र.सं.	द.नं.	आवेदक संस्थाको नाम	ठेगाना	कार्य योजना (२५)	व्यवसायको सम्भाव्यता/ उपयुक्तता (२५)	अनुभव/ तालिम (१०)	आफैले उत्पादनशिल थारा भैसी संकलन गरी संरक्षण गरि रहेको संख्या (१५)	घाँस विकास गरेको वा विकास गरिने जग्गाको क्षेत्रफल (२५)	कुल प्राप्तांक (१००)	कैफियत

छनौट समिति (जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदल)का पदाधिकारीहरुको :

नाम थर :

पद :

कार्यालय/ठेगाना

दस्तखत

- १.
- २.
- ३.
- ४.
- ५.
- ६.
- ७.
- ८.
- ९.

अनुसूची-५ (क)

(दफा-८.१ सँग सम्बन्धित)

मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रमको लागि सम्झौता पत्रको नमुना

केन्द्रीय गाई/भैसी प्रवर्द्धन कार्यालय हरिहरभवनको प्राविधिक नेतृत्वमा जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, द्वारा संचालन गरिने “मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम” को उद्देश्य अनुरूपको उपलब्धी हासिल गर्न जि.प.से.का,.....(यस पछि पहिलो पक्ष भनिने) र उद्यमी/समुह/समिति/सहकारी/कम्पनी/निजी उद्यमी,..... (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) विच तपसिलमा उल्लेखित शर्तहरूको अधिनमा रही गुणस्तरीय मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्र स्थापना तथा संचालन गर्न द्विपक्षीय सम्झौता सम्पन्न भयो ।

- गुणस्तरीय मासुको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्रमा आवद्ध कृषक सदस्यहरूले अनिवार्य रूपमा समूह/समितिको सदस्य भई लक्षित कार्यक्रम अनुसार कम्तीमा पनि १० सदस्य भएको साभेदार संस्थामा प्रति सदस्य कम्तीमा पनि १० गोटा पाडाहरूको दरले कम्तीमा १०० गोटा पाडाहरू निरन्तर हुर्काउनु पर्ने छ । हुर्केका पाडाहरू विक्रि गर्दा विक्रि पूर्व कम्तीमा पनि त्यति नै संख्यामा नयाँ हुर्काउने पाडाहरू राखि हुर्केका पाडाहरू विक्रि गर्नु पर्नेछ ।
- दोश्रो पक्षले पालन गरेको पाडाहरूको विमा गर्नु पर्ने छ र केन्द्रमा पाडाहरूको संख्या हरेक वर्ष बढाउँदै लैजानु पर्नेछ ।
- दोश्रो पक्षले हरेक वर्ष आफ्नो केन्द्रमा रहेका समस्याहरूको पहिचान गरी प्राथमिकताको आधारमा आवश्यक पर्ने कार्यक्रम तथा बजेटहरू तर्जुमा गरी जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा प्रस्ताव स्वीकृतिको लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।
- दोश्रो पक्षले दफा ७ बमोजिम गठित मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने केन्द्र संचालक समितिको नाममा समितिका अध्यक्ष र सदस्य सचिवको संयुक्त हस्ताक्षरबाट कारोबार हुने गरी नेपाल सरकारबाट स्विकृत प्राप्त नजिकको बाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलबाट स्वीकृत कार्यक्रम सन्चालनको लागि आवश्यक रकम मध्ये कम्तीमा २५ प्रतिशत रकम जम्मा गरेको निस्सा प्रमाण जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पेश गरेको आधारमा मात्र प्रथम पक्षले दोश्रो पक्षलाई अनुदान उपलब्ध गराउनेछ ।
- प्रथम पक्षले बुँदा नं. ४ बमोजिम बैङ्क खाताका जम्मा गरेको रकमको सक्कलै निस्सा प्रमाण सहित पेस हुन आएको खण्डमा जिल्लामा विनियोजित बजेटबाट कार्यक्रमको कार्य प्रगति हेरि कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि अनुदान रकम किस्ताबन्दी स्वरुप वा पुरा रकम खातामा जम्मा गरि दिनेछ ।
- कार्यक्रम सन्चालन भएको दोश्रो वर्ष देखि हरेक वर्ष कम्तीमा ८५ गोटा स्वस्थ पाडाहरू मासुको लागि विक्रि वितरण गर्नु गराउनु पर्नेछ ।
- दोश्रो पक्षले मासु उत्पादनको लागि पाडा हुर्काउने कार्यक्रम विस्तार तथा सुदृढिकरण गर्न ऋणको आवश्यकता महसुस गरेमा प्रथम पक्षले सो सम्बन्धी सहजीकरणको लागि वित्तिय संस्थासँग समन्वय गराउने छ ।
- जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलले निर्धारण गरेको दररेटमा दोश्रो पक्षले केन्द्रबाट मुणस्तरीय मासुको लागि हुर्काईएको पाडाहरू मासुको लागि विक्री वितरण गर्नु पर्ने छ । दोश्रो पक्षले नयाँ पाडाहरू खरिद गर्दा तथा हुर्काईएका पाडाहरू मासुको लागि विक्रि गर्दा अनिवार्य रूपमा पहिलो पक्षलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- प्रथम पक्षले दोश्रो पक्षलाई “असल व्यवस्थापन विधि” बमोजिम कार्यक्रम संचालनको लागि सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरी बढिमा ५ वर्ष सम्म सहयोग उपलब्ध गराई कार्यान्वयन गराउनु पर्ने छ ।
- दोश्रो पक्षले स्वीकृत वार्षिक कार्ययोजना अनुरूप कार्यान्वयनको लागि मात्र खर्च गर्नु पर्ने छ र सो को अद्यावधिक प्रगति तयार गरी हरेक महिना प्रथम पक्षलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- दोश्रो पक्षले पाडापालन व्यवस्थापनको लागि गरिने सम्पूर्ण कार्यहरूको अभिलेख विवरण राखी अद्यावधिक गरिरहनु पर्ने छ ।
- पहिलो पक्षले संचालित कार्यक्रमको प्रगति सन्तोषजनक नपाएमा तोकिएको अवधिसम्म कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन बाध्य हुने छैन ।
- पहिलो पक्षको कार्यक्रम अवधि समाप्त भए पछि पनि दोस्रो पक्षले कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनुपर्ने छ ।
- दोश्रो पक्षले यस कार्यक्रमको लागि गरिएको सम्झौता तथा मापदण्ड विपरित गरेको पाइएमा विद्यमान कानून बमोजिम कार्यवाहीको भागेदारी हुनु पर्ने छ ।

प्रथम पक्ष

जि.प.से. का.को तर्फबाट सहिगर्नेको

नाम :

पद:

दस्तखत:

मिति:

कार्यालयको छाप :

रोहवर

योजना शाखा, जिल्ला पशु सेवा कार्यालय

द्रष्टव्य : जि.प.से.का ले आवश्यकता अनुसार उल्लेख शर्तहरूमा थप गर्न सक्ने छ ।

दोश्रो पक्ष

अध्यक्षको

नाम :

ठेगाना:

दस्तखत :

मिति :

औठा छाप

रोहवर

गाउँ विकास समितिको कार्यालय

अनुसूची-५ (ख)

(दफा १४.१ सँग सम्बन्धित)

उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्र विकास कार्यक्रमको लागि सम्झौता पत्रको नमुना

केन्द्रीय गाई/भैसी प्रवर्द्धन कार्यालय हरिहरभवनको प्राविधिक नेतृत्वमा जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, द्वारा संचालन गरिने “उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्र विकास कार्यक्रम” को उद्देश्य अनुरूपको उपलब्धी हासिल गर्न जि.प.से.का, (यस पछि पहिलो पक्ष भनिने) र उद्दमी/ समुह/ समिति/ सहकारी/ कम्पनी/ निजी उद्यमी, (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) बिच तर्पसलमा उल्लेखित शर्तहरूको अधिनमा रही उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्र स्थापना तथा संचालन गर्न द्विपक्षीय सम्झौता सम्पन्न भयो ।

१. उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रममा आवद्ध कृषक सदस्यहरूले अनिवार्य रूपमा समूह/समितिको सदस्य भई लक्षित कार्यक्रम अनुसार कम्तीमा पनि १० सदस्य भएको एउटा समूह/समितिमा वा सहकारीमा प्रति सदस्य कम्तीमा पनि ५ गोटा गरी जम्मा कम्तीमा ५० गोटा वा निजि उद्यमी/कम्पनी/संघ/संस्थाले कम्तीमा ५० गोटा उत्पादनशिल थारा भैसी पालन गरी बाली लगाई दुहुना भए पछि अन्य भैसीपालन व्यवसाय गर्न चाहने कृषकहरूलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ ।
२. दोश्रो पक्षले पालन गरेको भैसीहरूको विमा गर्नु पर्ने छ र संरक्षण केन्द्रमा भैसीहरूको संख्या हरेक वर्ष कम्तीमा १० प्रतिशतले बढाउँदै लैजानु पर्नेछ ।
३. दोश्रो पक्षले हरेक वर्ष आफ्नो संरक्षण केन्द्रमा रहेका समस्याहरूको पहिचान गरी प्राथमिकताको आधारमा आवश्यक पर्ने कार्यक्रम तथा बजेटहरू तर्जुमा गरी जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा प्रस्ताव स्वीकृतिको लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।
४. दोश्रो पक्षले दफा १६ बमोजिम गठित मासु उत्पादनको लागि उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण केन्द्र संचालक समितिको नाममा समितिका अध्यक्ष र सदस्य सचिवको संयुक्त हस्ताक्षरबाट कारोबार हुने गरी नेपाल सरकारबाट स्विकृत प्राप्त नजिकको बाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलबाट स्वीकृत कार्यक्रम सन्चालनको लागि आवश्यक रकम मध्ये कम्तीमा २५ प्रतिशत रकम जम्मा गरेको निस्सा प्रमाण जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पेश गरेको आधारमा मात्र प्रथम पक्षले दोश्रो पक्षलाई अनुदान उपलब्ध गराउनेछ ।
५. प्रथम पक्षले दफा बुँदा नं. ४ बमोजिम बैङ्क खाताका जम्मा गरेको रकमको सक्कलै निस्सा प्रमाण सहित पेस हुन आएको खण्डमा जिल्लामा विनियोजित बजेटबाट कार्यक्रमको कार्य प्रगति हेरि कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि अनुदान रकम किस्ताबन्दी स्वरूप वा पुरा रकम खातामा जम्मा गरि दिनेछ ।
६. दोश्रो पक्षले प्राप्त अनुदान रकमबाट भौतिक पूर्वाधार निर्माण, मेसिनरी औजार एवं टिकाउ हुने सामग्रीहरूको लागि खर्च गर्नु पर्नेछ ।
७. दुवै पक्षको सहमतिमा स्थानीय वा नजिकका जिल्लाहरूको माग बमोजिम वा प्राविधिक आधारमा सिफारिस भएका नश्लका उत्पादनशिल थारा भैसीको संरक्षण केन्द्र स्थापना गर्नुपर्ने छ ।
८. दोश्रो पक्षले कार्यक्रम सन्चालन भएको दोश्रो वर्ष देखि हरेक वर्ष कम्तीमा ३५ गोटा दुधालु भैसी अन्य व्यवसायीक भैसीपालक कृषकहरूलाई बिक्रि वितरण गर्नु गराउनु पर्नेछ ।
९. दोश्रो पक्षले उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रम विस्तार तथा सुदृढिकरण गर्न ऋणको आवश्यकता महसुस गरेमा प्रथम पक्षले सो सम्बन्धी सहजीकरणको लागि वित्तिय संस्थासँग समन्वय गराउने छ ।
१०. दोश्रो पक्षले उत्पादनशिल थारा भैसीहरू खरिद गर्दा तथा दुहुना भैसी बिक्री गर्दा अनिवार्य रूपमा पहिलो पक्षलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
११. प्रथम पक्षले दोश्रो पक्षलाई “असल व्यवस्थापन विधि” बमोजिम कार्यक्रम संचालनको लागि सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरी बढिमा ५ वर्ष सम्म सहयोग उपलब्ध गराई कार्यान्वयन गराउनु पर्ने छ ।
१२. दोश्रो पक्षले स्वीकृत वार्षिक कार्ययोजना अनुरूप कार्यान्वयनको लागि मात्र खर्च गर्नु पर्ने छ र सो को अद्यावधिक प्रगति तयार गरी हरेक महिना प्रथम पक्षलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
१३. दोश्रो पक्षले भैसीपालन व्यवस्थापनको लागि गरिने सम्पूर्ण कार्यहरूको अभिलेख विवरण अनुसूची-८ बमोजिम राखी अद्यावधिक गरिरहनु पर्ने छ ।
१४. पहिलो पक्षले संचालित कार्यक्रमको प्रगति सन्तोषजनक नपाएमा तोकिएको अवधिसम्म कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन बाध्य हुने छैन ।
१५. पहिलो पक्षको कार्यक्रम अवधि समाप्त भए पछि पनि दोस्रो पक्षले कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिनुपर्ने छ ।
१६. दोश्रो पक्षले यस कार्यक्रमको लागि गरिएको सम्झौता तथा मापदण्ड विपरित गरेको पाइएमा विद्यमान कानून बमोजिम कार्यवाहीको भागेदारी हुनु पर्ने छ ।

प्रथम पक्ष

जि.प.से. का.को तर्फबाट सहिगर्नेको

नाम :

पद:

दस्तखत:

मिति:

कार्यालयको छाप :

रोहवर

योजना शाखा, जिल्ला पशु सेवा कार्यालय

द्रष्टव्य : जि.प.से.का ले आवश्यकता अनुसार उल्लेखित शर्तहरूमा थप गर्न सक्ने छ ।

दोस्रो पक्ष

अध्यक्षको

नाम :

ठेगाना:

दस्तखत :

मिति :

औठा छाप

रोहवर

गाउँ विकास समितिको कार्यालय

अनुसूची-५(ग)

(दफा २०.१२ सँग सम्बन्धित)

दुधालु गाई भैसी वंश सुधार कार्यक्रमको लागि सम्झौता पत्रको नमुना

केन्द्रीय गाई भैसी प्रवर्द्धन कार्यालय हरिहरभवनको प्राविधिक नेतृत्वमा र जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, द्वारा संचालन गरिने दुधालु गाई/भैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरूपको उपलब्धी हासिल गर्न जि.प.से.का, (यस पछि पहिलो पक्ष भनिने) र उद्मी/ कृषक/ समुह/ समिति/ सहकारी/ संघ/ संस्था (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसीलमा उल्लेखित शर्तहरूको अधिनमा रही उन्नत गाई भैसी श्रोतकेन्द्र स्थापना तथा संचालन गर्न द्विपक्षीय सम्झौता सम्पन्न भयो ।

१७. दोश्रो पक्षले अनिवार्य रूपमा कम्तिमा २० गोटा उत्पादनशिल उन्नत दुधालु गाई/ भैसी पालेको हुनु पर्ने छ ।
१८. पहिलो पक्षबाट “दुधालु गाई / भैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका ,२०७०” मा उल्लेख भए अनुसार गोठ सुधार तथा व्यवस्थापन, आवश्यक उपकरण तथा सामग्री र प्राविधिक सेवा दोश्रो पक्षलाई उपलब्ध गराउनेछ ।
१९. दोश्रो पक्षको पशुको गोठ बैज्ञानिकस्तरको तथा सफा र हावादार हुनु पर्ने छ । यस्ता गोठहरूको गोबर व्यवस्थापन स्वच्छ तरीकाको हुनुपर्ने र गोबर ग्यास उत्पादनमा जोड दिनु पर्ने र कम्पोष्ट मल उत्पादनमा समेत अभ्यास भएको हुनुपर्नेछ ।
२०. दोश्रो पक्षले आफ्नो दुधालु पशुहरूमा दुध दुहुनु अगाडी र दुध दुहे पछि अनिवार्य रूपले टिट डिपिङ्ग गर्नु पर्ने ।
२१. दोश्रो पक्षले आफ्नो फार्ममा रहेको सम्पूर्ण पशुहरूमा ६/६ महिनामा खोरित, एच.एस. तथा वि.क्यू.को खोप लगाउनु पर्नेछ ।
२२. दोश्रो पक्षले आफ्नो पशुहरूमा औषधि गरेको वा खोप लगाएको सम्पूर्ण विवरण दुरुस्त राख्नु पर्ने छ ।
२३. दोश्रो पक्षले आफ्नो फार्ममा सिजन र आवश्यकता अनुसार घाँस तथा डाँले घाँस लगाएको हुनु पर्ने छ । हे र साइलेज प्रविधि उपयोग गरेको हुनुपर्ने छ ।
२४. दोश्रो पक्षले गाई / भैसीको वंशावलीमा आधारित क्षमताको अभिलेख (Pedigree Performance Recording System – PPRS) को लागि पहिलो पक्षलाई सहयोग पुर्याउने छ ।
२५. दोश्रो पक्षले गाई/भैसीमा युरिया मोलासेस मिन्नरल ब्लकको उपयोग गरेको हुनुपर्ने साथै लाभ लागत निकाल्ने गर्नुपर्छ । साथै क्रमिक रूपमा टोटल मिक्सड रासनको उपयोग गर्दै जानु पर्छ ।
२६. पहिलो पक्षले दोश्रो पक्षको गाई/ भैसीको ट्यागिङ्ग गर्ने, दुधको अभिलेख लिने, विश्लेषण गर्ने कार्य गरिनेछ ।
२७. दोश्रो पक्षले पशुहरू खरिद तथा बिक्रि गर्दा अनिवार्य रूपमा पहिलो पक्षलाई जानकारी गराई खरिद बिक्रि गर्नेछ ।
२८. दोश्रो पक्षले पालन गरीएका दुधालु गाई/भैसीलाई नियमित दानापानी, गोठ, सरसफाई, औषधी उपचार जस्ता कार्यहरूमा विशेष ध्यान दिई पशुहरूलाई स्वस्थ तथा तन्दुरुस्ती राख्नु पर्ने छ ।
२९. पहिलो पक्षले उपलब्ध गराएको सेवा सुविधाको दोस्रो पक्षले दुरुपयोग गर्न पाउने छैन ।
३०. संझौता अनुसार कार्य गर्दा भवितव्यमा परि नोक्सान भएमा पहिलो पक्ष जिम्मेवार रहने छैन । सो फार्ममा रहेको पशुधनको संरक्षण कार्यको लागि सम्भव भए सम्म पशु विमा कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्नेछ ।

प्रथम पक्ष

जि.प.से. का.को तर्फबाट सहिगर्नेको

नाम :

पद:

दस्तखत:

मिति:

कार्यालयको छाप :

रोहबर

योजना शाखा, जिल्ला पशु सेवा कार्यालय

दोस्रो पक्ष

अध्यक्षको

नाम :

ठेगाना:

दस्तखत :

मिति :

औठा छाप

रोहबर

गाउँ विकास समितिको कार्यालय

द्रष्टव्य : जि.प.से.का ले आवश्यकता अनुसार उल्लेख शर्तहरूमा थप गर्न सक्ने छ ।

अनुसुची-६

(दफा २२ संग सम्बन्धित)

कार्यक्रम अनुगमनको ढाँचा

१. जिल्ला :-
२. कार्यक्रम सन्चालन भएको केन्द्रको नाम र ठेगाना :-
३. संचालक संस्थाको नाम र ठेगाना :-
४. सेवा संचालन भएको साल र महिना :-
५. कार्यक्रम सन्चालन गर्न कोषको स्थापना भएको साल र महिना:-
६. **कोष आम्दानी विवरण :-**
 - क. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयबाट प्राप्त रकम :- रु.
 - ख. साभेदार संस्थाबाट प्राप्त रकम :- रु.
 - ग. अन्य संस्थाहरुबाट प्राप्त रकम :- रु.
 - घ. सेवा शुल्कबाट रकम :- रु.
 - ङ. वैङ्ग खातामा जम्मा गरिएको कोषको रकमबाट प्राप्त व्याज रकम :- रु.
 - च. अन्य श्रोतबाट प्राप्त भएको रकम :- रु.
 - कुल जम्मा रकम :- रु.
७. **कोषको खर्च विवरण :-**
 - क. पशुहरुलाई ड्रेन्चिङ्ग तथा भ्याक्सिनेसनको लागि खर्च भएको रकम :- रु.
 - ख. सेवा उपभोग वापत प्रोत्साहन खर्च रकम :- रु.
 - ग. हालसम्मको खर्च रकम :- रु.
 - घ. कोषमा बाँकी मौज्दात रकम :- रु.
 - ङ. कोषबाट हालसम्म सहयोग प्राप्त गर्ने जम्मा कृषक संख्या :-
 ९. कोषमा रकम सहयोग गर्ने अन्य संस्थाहरुको नाम र सहयोग रकम :-
 १०. ठाउँ अनुसार गोठको बनावट वैज्ञानिक भएको वा नभएको बारे विवेचना :
 ११. पशुहरुको लागि हरियो घाँसको उपलब्धता :
 - क. प्रशस्त पुग्ने
 - ख. ठिकै पुग्ने
 - ग. नपुग्ने
 १२. घाँसको जात र घाँस लगाएको क्षेत्रफल
 - क. हिउँदे घाँसको :
 - ख. वर्षेघाँसको :
 - ग. बहुवर्षेघाँसको :
 १३. दाना दिएको वा नदिएको र दिएको भए प्रति पशु प्रति दिन कति परिमाणमा दिएको छ ?
 १४. पशुहरुलाई आन्तरिक तथा बाह्य परजिवी विरुद्ध औषधि गरे नगरेको र गरेको भए कहिले र कुन औषधिबाट गरेको हो सो को विवरण
 १५. रोगहरु विरुद्ध खोपहरु लगाएको भए कहिले र कुन कुन खोप लगाएको हो सो को विवरण :
 १६. पशुहरुको स्वास्थ्य अवस्था :

निरीक्षण कर्ताको नाम:-

संरक्षण केन्द्रको अध्यक्षको नाम:-

पद

हस्ताक्षर

निरीक्षण मिति:-

मिति

अनुसूची-७

(दफा ८ र १४ संग सम्बन्धित)

प्रगति विवरण पठाउने फारामको ढांचा

.....महिना/चौमासिक/अष्टमासिकको लक्ष्य र प्रगति

१. संस्थाको नाम :

सम्पर्क व्यक्तिको नाम :

टेलिफोन सम्पर्क नम्बर:

ठेगाना: जिल्ला

गा.वि.स.:

वडा नं.:

गाउँ/टोल :

२. आ.व.

३. महिना

३) प्रगति प्रतिवेदन अवधि : अर्धवार्षिक/वार्षिक

क्र.सं.	कार्यक्रम विवरण	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	वार्षिक बजेट चौमासिक लक्ष्य चौमासिक बजेट	यस महिनाको प्रगति	यस महिनाको खर्च चौमासिक प्रगति चौमासिक खर्च	हालसम्मको प्रगति	हालसम्मको खर्च	कैफियत
१													
२													
३													
४													
५													
६													
७													
८													
९													
१०													
११													
१२													

आईपरेका बाधा अड्चनहरु :

१.

२.

३.

४.

समाधानको लागि सुझावहरु

१.

२.

३.

प्रगति तयार गर्नेको नाम:-

हस्ताक्षर :

पद :

मिति :

पाडा हुर्काउने केन्द्रको प्रमुखको नाम :

हस्ताक्षर :

पद :

मिति :

अनुसूची-८

(दफा २०.१० सँग सम्बन्धित)

दुधालु गाईभैसी वंश शुधार कार्यक्रम संचालन कार्यविधी

२.१ प्राकृतिक गर्भाधान सेवा

क्र.सं.	कार्यविधी	जिम्मेवार निकाय	लाग्ने समय
१	ब्रीडर समुह/समिती गठन गरी नश्ल सुधार कोष स्थापना गर्ने ।	जि.प.से. कार्यालय, स्थानीय कृषक	१ हप्ता
२	सम्बन्धित कृषकहरुको अभिमुखीकरण गोष्ठी गर्ने	रा.प.प्र.केन्द्र, के.गा.भै.प्र.कार्यालय, जि.प.से.का., स्थानीय निकाय, सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरु	१ दिन
३	ब्रीडर समुह, स्थानीय निकाय र जि.प.से.का. विच सम्भौता	ब्रीडर समुह, जि.प.से.का., रा.प.प्र.केन्द्र, के.गा.भै.प्र.का., प.उ.निर्देशनालय	३ दिन
४	प्रजननका लागि राँगो, साँढे,बोका, बंगुर (स्वैच्छिक) वितरण	जि.प.से.का., रा.प.प्र.केन्द्र	
५	प्रजनन केन्द्र क्षेत्र भित्रका कम उत्पादक स्थानीय भाले तथा पोथी पशुहरुलाई बन्ध्याकरण र छनौट गरी हटाउने	ब्रीडर समुह, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र, पशु उत्पादन निर्देशनालय	२ हप्ता
६	सहकार्यमा चरन तथा घाँसेवाली विकास, पशु स्वास्थ्य, पोषण तथा व्यवस्थापन सुधार कार्यक्रम	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, ब्रीडर समुह	१ वर्ष
७	कार्यक्रम अनुगमन	जि.प.से.का., के.प.से.नि., रा.प.प्र. केन्द्र, के.गा.भै.प्र.कार्यालय, प.उ. निर्देशनालय	मासिक, चौमासिक, वार्षिक
८	इनब्रीडिङ न्युनीकरणको लागि भाले साटासाट कार्यक्रम	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय	साँढे २ वर्ष राँगो ३ वर्ष अन्य १ वर्ष
९	लाभ लागत र तथ्यांक विश्लेषण	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	१ महिना

२.२ कृतिम गर्भाधान सेवा

क्र.सं.	कार्यविधी	जिम्मेवार निकाय	लाग्ने समय
१	कृतिम गर्भाधान केन्द्र स्थापनाको लागि तथ्यांक संकलन र स्थान छनौट	स्थानीय निकाय, स्थानीय प्राविधिक, गैर सरकारी संस्था, जि.प.से.का. र रा.प. प्र.केन्द्र	१ हप्ता
२	कम्तीमा ३ जना प्राविधिकहरु सेवा पुऱ्याउन सक्ने	स्थानीय निकाय र जि.प.से.का.	१ हप्ता
३	सहकार्यको लागि समभौता	स्थानीय निकाय, प्राविधिकहरु, जि.प.से.का. र राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र	२ हप्ता
४	सहकार्यको लागि अभिमुखीकरण अर्न्तक्रिया तथा कार्ययोजना बनाउने	स्थानीय निकाय, प्राविधिकहरु, गैर सरकारी संस्था, जि.प.से.का., पशु प्रजनन कार्यालय र राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र	१ दिन
५	स्थानीय पशुहरुमा कृ.ग.द्वारा नश्ल सुधार	प्राविधिकहरु, जि.प.से.का., प्रजनन कार्यालय र	नियमित

		राष्ट्रीय पशु प्रजनन केन्द्र	
६	कृ.ग. गरिएका पशुहरुको तथ्यांक, विवरण, रेकर्ड, प्रगती पठाउने	प्राविधिकहरु र जि.प.से.का.	मासिक, चौमासिक, वार्षिक
७	अनुगमन तथा मुल्यांकन	जि.प.से.का., पशु प्र. कार्यालय र रा.प. प्र. केन्द्र	मासिक, चौमासिक, वार्षिक
८	कृतिम गर्भाधानको लागि उपकरण खरीद	राष्ट्रीय पशु प्रजनन केन्द्र, जि.प.से.का.,स्थानीय निकाय,प्राविधिकहरु,	१ महिना
९	पशु स्वास्थ्य, पोषण तथा व्यवस्थापन सुधार कार्यक्रम	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र	१ वर्ष

२.३ जिल्लाहरुसित सहकार्यमा स्थानीय गाईभैसीमा कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम विस्तार गर्न सन्चालन गरिने मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरु :

क्र.सं.	कार्यक्रम	जिम्मेवार निकाय	लाग्ने समय
१	स्थानीय गाईको तथ्यांक संकलन	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र कृषकहरु	
२	स्थानीय गाईपालक कृषक समुह/समिती गठन र परिचालन	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र कृषकहरु	
३	स्थानीय गाईपालक कृषकहरुसित अन्तरक्रिया	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र र पशु प्रजनन कार्यालय	
४	१०० स्थानीय गाईमा डिवर्मिङ्ग तथा मिनरल मिक्सचर सप्लीमेन्ट	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र	
५	एककालिन कृत्रिम गर्भाधानको लागी हार्मोन प्रयोग	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र र पशु प्रजनन कार्यालय	
६	२४ घण्टा, ४८ घण्टा र ७२ घण्टामा कृत्रिम गर्भाधान	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र र पशु प्रजनन कार्यालय	
७	पशु पोषण, तालिम तथा घाँसको विउ वितरण	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र र राष्ट्रिय चरन तथा पशु आहारा केन्द्र	
८	गर्भ परिक्षण तथा रिपोर्टिङ्ग	जि.प.से.का., राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र	
९	अनियन्त्रित इनब्रिडिङ्ग रोक्न कमसल साँढे तथा राँगो बन्ध्याकरण गर्ने तथा हटाउने	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, क्षेत्रिय पशु सेवा निर्देशनालय	
१०	कार्यक्रम अनुगमन (मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक)	जि.प.से.का., पशु प्र. कार्यालय, राष्ट्रिय प.प्र. केन्द्र, क्षे.प.से.नि., पशु उत्पादन निर्देशनालय	

२.४ दुध उत्पादनका विद्यमान तथा सम्भाव्य क्षेत्रहरुमा अस्थायी रूपले घुम्ती कृत्रिम गर्भाधान सेवा आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउने

क्र.सं.	कार्यक्रम	जिम्मेवार निकाय	लाग्ने समय
१	दुध उत्पादन क्षेत्रको पहिचान तथा तथ्यांक संकलन	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र पशु प्रजनन कार्यालय	१ हप्ता

२	कृषकहरु सित अन्तर्क्रिया तथा सहकार्यको लागी सम्झौता	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र पशु प्रजनन् कार्यालय	१ दिन
३	इन्सिमिनेटरको जिम्मेवारी तोक्ने	पशु प्रजनन् कार्यालय	१ दिन
४	घुम्ती कृतिम गर्भाधान संचालन गर्न केन्द्रहरु तोक्ने	पशु प्रजनन् कार्यालय	१ वर्ष
५	घुम्ती कृतिम गर्भाधानको अनुगमन तथा गर्भ परिक्षण	जि.प.से.का., राष्ट्रिय प.प्र. केन्द्र, पशु प्र. कार्यालय र क्षेत्रिय पशु सेवा निर्देशनालय	१ वर्ष
६	घुम्ती कृतिम गर्भाधानको रिपोर्टिङ्ग तथा प्रगती संप्रेषण	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र पशु प्रजनन् कार्यालय	मासिक, चौमासिक र वार्षिक
७	घुम्ती कृतिम गर्भाधानमा संलग्न निजी तथा सरकारी इन्सिमिनेटरहरु सित अन्तरक्रिया	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र, पशु प्रजनन् कार्यालय र पशु उत्पादन निर्देशनालय	१ दिन
८	घुम्ती कृतिम गर्भाधानको संचालन सम्बन्धी प्रभावकारिता अध्ययन	राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र	१ महिना

२.५ एककालीन कृतिम गर्भाधान संचालन गरी नियमित रुपले सेवा प्रदान गर्ने

क्र.सं.	कार्यक्रम	जिम्मेवार निकाय	लाग्ने समय
१	स्थानीय गाईको तथ्यांक संकलन	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र कृषकहरु	१ हप्ता
२	स्थानीय गाईपालक कृषक समुह/समिती गठन र परिचालन	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय र कृषकहरु	१ दिन
३	स्थानीय गाईपालक कृषकहरुसित अन्तरक्रिया	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र	१ दिन
४	१०० स्थानीय गाईमा डिवर्मिङ्ग तथा मिनरल मिक्सचर सप्लीमेन्ट	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र	२ दिन
५	एककालिन कृत्रिम गर्भाधानको लागी हार्मोन प्रयोग	जिल्ला प.से.कार्यालय, रा.प.प्र.केन्द्र र पशु प्र. कार्यालय	१ दिन
६	पशु पोषण, तालिम तथा घाँसको विउ वितरण	जिल्ला प.से.कार्यालय, रा.प.प्र.केन्द्र र रा.च. तथा प.आ. केन्द्र	१ दिन
७	गर्भ परिक्षण तथा रिपोर्टिङ्ग	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र	३ महिना
८	अनियन्त्रित इनब्रिडिङ्ग रोक्न कमसल साँढे तथा राँगो बन्द्याकरण गर्ने तथा हटाउने	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय, क्षेत्रिय पशु सेवा निर्देशनालय	१ वर्ष
९	कार्यक्रम अनुगमन (मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक)	जि.प.से. का., क्षे.प.से.नि., पशु प्र. कार्यालय, राष्ट्रिय प.प्र. केन्द्र र पशु उत्पादन निर्देशनालय	१ वर्ष

अनुसूची-९ (क)

(दफा २४ सँग सम्बन्धित)

कार्यक्रम सञ्चालनको सम्बन्धमा विभिन्न निकायको भूमिका तथा दायित्व

१. कार्यक्रम सञ्चालक साभेदार संस्था :

१. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयसँग भएको सम्झौता अनुरूप कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
२. सम्झौता अनुसार केन्द्र स्थापना गरी सेवा संचालन गर्ने ।
३. कार्यक्रम संचालनको लागि गर्ने सहकार्यको कार्ययोजना तयार गरी प्रस्तावको रूपमा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पेश गर्ने ।
४. कार्यक्रम सञ्चालन भएको केन्द्रको साइनबोर्ड सवैले देख्ने गरी राख्ने ।
५. साभेदार संस्थाले चाहेमा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयसँग समन्वय गरी कार्यक्रमको दिगो सञ्चालनको लागि कोषको स्थापना गर्ने र सो को लागि आर्थिक सहयोग जुटाउन विभिन्न निकायसँग समन्वय गर्ने ।
६. पालिएका पशुहरूको गोठ, आहारा, स्वास्थ्य तथा विमा लगायत अन्य व्यवस्थापकीय एवं बजारीकरण कार्यको लागि पूर्ण रूपमा जिम्मेवारी लिने ।
७. प्रत्येक महिना वित्तिय तथा कार्य प्रगति नियमित रूपमा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पठाउने ।
८. गोठ, आदि निर्माण गर्दा स्थानियस्तरमा उपलब्ध श्रोत र सामाग्रीहरूको अधिकतम प्रयोग गरी निर्माण गर्ने ।
९. आवश्यकता अनुसार अन्य भौतिक संरचना तथा पुर्वाधार विकास र औजार, सामाग्री, औषधि आदि व्यवस्थापन गर्ने ।
१०. जिल्ला पशु सेवा कार्यालय/पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र/सम्बन्धित निकायले दिएका सुझावहरू कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
११. आवश्यकता अनुसार केन्द्रमा प्रदान गरिएका सेवाहरूको सम्पूर्ण अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने ।
१२. अनिवार्य रूपमा पशुहरूको शारिरीक तौल, भ्याक्सिनेसन, ड्रेन्चिङ्ग, स्वास्थ्य तथा पशुहरू खरिद बिक्रीको रेकर्डको अभिलेख व्यवस्थित गरी राख्ने र सो को विवरण समेत प्रगतिमा समावेश गर्ने ।
१३. आफ्नो इलाकाको पशु सेवा केन्द्र/उपकेन्द्रसँग नियमित सम्पर्क एवं समन्वयमा रहने ।
१४. सञ्चालित कार्यक्रम बारे वार्षिक कार्य प्रगतिको समिक्षा तथा सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने गराउने ।

२. पशु सेवा केन्द्र/उप-केन्द्र :

१. आफ्नो कार्यक्षेत्रको मातहतमा रहेका कार्यक्रम सञ्चालन भएको केन्द्रको नियमित निरिक्षण, अनुगमन गरी आवश्यक प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउने ।
२. कार्यक्रम संचालन गर्न कुनै किसिमको समस्या भएमा वा कुनै सल्लाह सुझाव भए जिल्ला पशु सेवा कार्यालयलाई समयमै जानकारी गराउने ।
३. केन्द्र स्थापना तथा संचालनमा प्रत्यक्ष सहभागी भई कार्यक्रम सम्पन्न गर्न स्थानीयस्तरमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गर्ने ।
४. पशुहरूको बिक्रि वितरण र नयाँ पशुहरू खरिद तथा हस्तान्तरणको लागि सम्बन्धित संस्था तथा पकेट क्षेत्रको अभिलेखिकरण र सहजिकरण गर्ने ।
५. कार्यक्रम सञ्चालित केन्द्रहरूबाट मासिक प्रगति संकलन गरी प्रत्येक महिनाको मसान्त भन्दा ५ दिन पहिले प्राप्त हुने गरी सम्बन्धित जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पठाउने ।

३. जिल्ला पशु सेवा कार्यालय :

१. केन्द्र स्थापना हुन सक्ने सम्भावित क्षेत्रको प्रारम्भिक तथ्याङ्क संकलन तथा विवरण तयार गर्ने ।
२. केन्द्र संचालनको लागि साभेदार निकायहरूबाट प्रस्ताव आह्वान गर्ने र छनौटको लागि जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलमा पेश गर्ने ।
३. जिल्ला स्थित पशु विकास कार्यदलबाट मूल्याङ्कनको आधारमा छनौट भएका साभेदार संस्थासँग केन्द्र संचालन गर्न सम्झौता गर्ने ।

४. केन्द्रमा आवद्ध कृषकहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम, गोष्ठी संचालन गर्ने ।
५. प्रत्येक चौमासिकमा कम्तीमा एक पटक केन्द्रको स्थलगत अनुगमन निरिक्षण गरि प्रतिवेदन पेश गर्ने तथा समय समयमा केन्द्रहरुलाई आवश्यक सल्लाह सुझाव दिने ।
६. जिल्ला भित्र रहेका यस्ता व्यवसायिक पाडापालन गर्ने केन्द्रहरुको अनिवार्य दर्ता गरी प्रमाणपत्र दिनुपर्ने छ र सो प्रमाणपत्र सम्बन्धित केन्द्रहरुले स्पष्ट देखिने गरी राख्नु पर्नेछ ।
७. केन्द्रमा पालिएका पशुहरुको प्राविधिक परिक्षण गरी उपयुक्त पशुहरु बिक्रि लगाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।
८. स्थानीय संचार माध्यमहरुबाट कार्यक्रमसंग सम्बन्धित विषयमा अभिप्रेरित गर्न जनचेतनामुलक सन्देशहरुको प्रचार प्रसार कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।
९. जिल्लामा संचालित सबै केन्द्रहरुको भिन्दा भिन्दै तथा एकमुष्ट प्रगति संयोग गरि प्रत्येक महिनाको मसान्त भन्दा १ दिन पहिले सम्बन्धित क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय तथा केन्द्रिय गाई/भैसी प्रवर्द्धन कार्यालयमा प्राप्त हुने गरी अनिवार्य रुपमा मासिक, चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पठाउने ।

४. केन्द्रीय गाई भैसी प्रवर्द्धन कार्यालय :

१. मासुको लागि पाडा हुर्काउने तथा उत्पादनशिल थारा भैसी संरक्षण कार्यक्रमको प्रमुख संयोजकको रुपमा कार्य गर्ने ।
२. सम्बन्धित केन्द्रहरुमा एकीकृत गोठ व्यवस्थापन, पशु आहारा तथा घाँस विकास, पशु स्वास्थ्य आदि कार्यक्रमहरु संचालन गर्दा सम्बन्धित सरोकारवालाहरूसंग समन्वय गर्ने गराउने ।
३. कार्यक्रमसंग आवद्ध सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम संचालन गर्न गराउन सम्बन्धित निकायसंग समन्वय गर्ने ।
४. प्रविधि सम्बन्धी आवश्यक सामग्री तयार गरी प्रचार प्रसार गर्ने ।
५. आवश्यकता अनुसार जिल्लाहरुलाई प्राविधिक परामर्श तथा अन्य सल्लाह सुझाव दिने ।
६. अपेक्षित उपलब्धि प्राप्तिका लागि जिल्ला पशु सेवा कार्यालय तथा केन्द्रहरुको नियमित अनुगमन, सुपरिवेक्षण गर्ने गराउने र सो को प्रतिवेदन पशु उत्पादन निर्देशनालयमा पठाउने ।
७. कार्यक्रमको मासिक, चौमासिक र वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पशु उत्पादन निर्देशनालयमा पठाउने ।

६. राष्ट्रिय चरन तथा पशु आहारा केन्द्र :

१. कार्यक्रम सन्चालन भएका केन्द्रहरुलाई घाँसेवाली एवं कृषिजन्य उप-पदार्थमा आधारित प्रविधिहरुको अवलम्बनको लागि आवश्यक सेवा तथा सुझाव दिने ।
२. पशु आहारा सम्बन्धी कृयाकलापहरुको अनुगमन, निरिक्षण र समन्वय गरी प्राविधिक पृष्ठपोषण तथा सुधारका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने गराउने ।

७. क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालयहरु:

१. कार्यक्रमको प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनको लागी केन्द्रहरुको अनुगमन, निरिक्षण गरी प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पृष्ठपोषणको लागि पठाउने ।
२. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरुबाट प्राप्त प्रगति प्रतिवेदनहरु एकिकृत गरी सम्बन्धित निकायमा तोकिएको समय सिमा भित्र पठाउने ।

८. पशुपंक्षी बजार प्रवर्द्धन निर्देशनालय:

१. केन्द्रबाट उत्पादित पशु तथा पशु जन्य उत्पादनहरुको सहज वजारिकरणका लागी सहयोग र समन्वय गर्ने ।

९. पशु स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा अन्तरगतका कार्यालयहरु

१. केन्द्रहरुमा रहेका पशुहरुको स्वास्थ्य व्यवस्थापनको लागि निर्देशनालय मातहतका निकायहरुलाई परिचालन गरी सहयोग र समन्वय गर्ने गराउने ।

१०. पशु उत्पादन निर्देशनालय:

१. कार्यक्रमको निर्देशिका/कार्यविधी तयार गरी स्विकृत गराउने र सम्बन्धित कार्यालयहरूलाई कार्यक्रम कार्यान्वयनको अख्तियारी पठाउने ।
२. कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित निर्देशनालय, विभाग, मन्त्रालय र अन्य सरोकारवाला निकायहरूसंग समन्वय गर्ने ।
३. सन्चालित कार्यक्रमको नियमित सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने तथा विभिन्न निकायबाट प्राप्त निरिक्षण प्रतिवेदन अनुसार सम्बन्धित निकायहरूलाई समय मै सुधारको लागि पृष्ठपोषण गर्ने ।
४. कार्यक्रमको वार्षिक तथ्याङ्कहरू अध्यावधिक गरी सम्बन्धित निकायमा प्रतिवेदन पेश गर्ने गराउने ।
५. कार्यक्रमको मासिक, चौमासिक र वार्षिक प्रगति विवरण पशु सेवा विभागमा पठाउने ।

११. पशु सेवा बिभाग

१. कार्यक्रमहरूको तर्जुमा, बजेट विनियोजन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
२. कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने ।
३. निर्देशिका/कार्यविधी स्वीकृति, संशोधन तथा परिमार्जन एवं आवश्यकता अनुसार अन्य निकाय सित समन्वय गर्ने ।
४. कार्यक्रमलाई केन्द्रिय रुपमा संयोजन, समन्वय तथा संचालन गर्न नीतिगत व्यवस्थापन गर्ने ।

अनुसूची-९ (ख)

(दफा २४ सँग सम्बन्धित)

दुधालु गाई भैंसी वंश सुधार कार्यक्रम कार्यन्वयन प्रक्रिया र जिम्मेवारी

१. कृषक :

१. पशु बथानहरुको छनौट, पशु स्वास्थ्य, पशु आहारा, दुध उत्पादन, कृत्रिम गर्भाधान, बाच्छा बाच्छीको अवस्था बारेका सूचना सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थालाई दिने ।
२. पशुको दुध उत्पादनको रेकर्ड लिने कार्यमा रेकर्डरलाई पूर्ण सहयोग गर्ने ।
३. दुधालु गाई तथा भैंसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम समुह/समिती/संघ/सहकारी गठन गर्ने
४. जर्सी तथा होलष्टिन गाई र मुरा भैंसीको अलग अलग हर्ड बुक राखी खरीद विक्रि र श्रोत केन्द्र व्यवस्थापन गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने ।
५. दुधको परीक्षण पश्चात रिपोर्ट संकलन गरी रेकर्ड राख्ने ।
६. थुनेलो रोगको अवस्थावारे जानकारी राख्ने र आवश्यकता अनुसार थुन चोप्ने (Teat Dipping) प्रविधि अपनाउने तथा आवश्यकीय उपचार गराउने ।
७. कृत्रिम गर्भाधान गर्दा प्राप्त राँगो/राँढेको विवरण अधिलेखको रुपमा दुरुस्त राख्ने ।

२. रेकर्डर :

१. रेकर्डर सरकारी तथा प्राईभेट हुन सक्नेछ ।
२. मासिक रुपमा कृषकहरुको घर घरमा गएर नियमानुसार दुधको नमूना संकलन गरी परीक्षणका लागि जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा पठाउने ।
३. फर्मेट अनुसारको अभिलेख लिने र सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।
४. रेकर्ड गरिने पशुहरुमा पशु स्वास्थ्य लगायतका समस्याहरु देखा परेमा सम्बन्धित पशु केन्द्र वा जिल्ला पशु सेवा कार्यालयमा जानकारी गराउने ।
५. आवश्यकता अनुसार जिल्ला पशु सेवा कार्यालय वा अन्य निकायबाट पशुहरुको अनुगमन तथा अन्य कुनै किसिमको कार्यक्रम संचालन भएमा सो कार्यमा सहयोग गर्ने ।

३. इन्सिमिनेटर :

१. इन्सिमिनेटर सरकारी तथा प्राईभेट हुन सक्नेछ ।
२. इन्सिमिनेटरको मुख्य कार्य दुध उत्पादनको लागि वंश सुधार कार्यक्रम (Dairy Cattle and Buffalo Improvement Program) को लागि छुट्याइएको उच्च गुणस्तरको प्रमाणित सिमेन संचय गर्ने र कृत्रिम गर्भाधान गर्ने हुनेछ ।
३. कृत्रिम गर्भाधान गरेपछि सो को विवरण सम्बन्धित रेकर्डरलाई उपलब्ध गराउने एवं अधिलेख भर्न र दुरुस्त राख्न मद्दत गर्ने ।
४. गर्भ परिक्षण गर्ने तथा जन्मेको बाच्छाबाच्छी/पाडापाडीको अभिलेख राख्न सहयोग गर्ने ।
५. आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित सेवा केन्द्र र जिल्ला पशु सेवा कार्यालयका प्रमुख तथा सुपरभाईजरले तोकेको अत्तरदायित्व बहन गर्ने ।

४. सेवा केन्द्र/उपकेन्द्र :

१. उन्नत साँढे, राँगो, गाई तथा भैंसीलाई ट्यागिङ गर्ने ।
२. फार्महरुको अभिलेख दुरुस्त राख्ने ।
३. अभिलेख लगाएतका अन्य कुनै समस्या भएमा सो को जानकारी जि.प.से.का.लाई दिने ।
४. मासिक रुपमा होलष्टिन, जर्सी र मुरा समुह/समिती/संघको बैठक बस्ने र सो को जानारी जि.प.से.का.लाई दिने ।
५. प्रत्येक फार्ममा जन्मेका बाच्छाबाच्छी तथा पाडापाडीहरुको अभिलेख दुरुस्त राख्ने तथा सो को विवरण एवम् आपूर्ति अवस्था जि.प.से.का.लाई उपलब्ध गराउने ।

६. दुधालु गाई तथा भैसीको वंश सुधार कार्यक्रम (Dairy Cattle and Buffalo Improvement Program) मा दर्ता भएका फार्मको महिनाको एक पटक अनुगमन गर्ने ।
७. मासिक/चौमासिक/वार्षिक प्रगती जि.प.से.का.मा पठाउने ।

५. जिल्ला पशु सेवा कार्यालय :

१. नियुक्त गरिएको तालिमप्राप्त प्राविधिकबाट जिल्ला पशु सेवा सेवा कार्यालयमा राखिएको विद्युतीइ मेसिन Milk Scanner बाट दुधको परीक्षण गर्ने ।
२. दुधालु गाईको वंश सुधार कार्यक्रम (Dairy Cattle and Buffalo Improvement Program) अर्न्तगतका फार्मको अनुगमन गरी पशुहरुको उत्पादन क्षमताको अभिलेख राख्ने ।
३. दुधालु गाईको वंश सुधार कार्यक्रम (Dairy Cattle and Buffalo Improvement Program) मा संलग्न फर्म वितरण गर्ने ।
४. जर्सी तथा होलष्टिन गाई र मुरा भैसीको समुह/समिती/संघ/सहकारी गठन गर्ने ।
५. सम्बन्धित फार्मका कृषकहरुलाई अभिमुखीकरण गोष्ठीद्वारा कार्यक्रमका उद्देश्यबारे जानकारी गराउने ।
६. कृषकले निर्वाह गर्नुपर्ने दायित्वबारे जानकारी गराई कार्य संचालन सम्भौता गर्ने ।
७. नयाँ जन्मेका बाच्छाबाच्छी/पाडापाडीलाई ट्यागिङ गर्ने ।
८. अभिलेखकर्ताबाट अभिलेख संकलन गरी पशु प्रजनन् महाशाखा (नार्क), राष्ट्रिय पशु प्रजनन् केन्द्र (पोखरा) र केन्द्रिय गाई भैसी प्रवर्द्धन कार्यालय, हरिहरभवनमा पठाउने ।
९. पशु स्वास्थ्य परीक्षणभ गरी सो को रेकर्ड दुरुस्त राख्ने ।
१०. फार्महरुको मासिक अनुगमन गरी प्रतिवेदन पठाउने ।
११. सङ्कलन गरिएका दुधका नमूनाहरु मिल्क स्क्यानरबाट परीक्षण गरी सो को फर्मेट यथाशीघ्र पशु प्रजनन् महाशाखा, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद (नार्क), राष्ट्रिय पशु प्रजनन् केन्द्र, केन्द्रिय गाईभैसी प्रवर्द्धन कार्यालय, हरिहरभवनमा पठाउने ।
१२. पशु स्वास्थ्य, पोषण तथा गोठ व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम तथा सुधार कार्य सहकार्यममा गर्ने ।
१३. प्रमाणित साँढे तथा राँगोको विर्यबाट कृतिम गर्भाधान गराउने र सो को अभिलेख राख्ने ।
१४. व्याएका बाच्छाबाच्छी/पाडापाडीहरुको अभिलेख राखी बहर तथा राँगोको लागि उपयुक्त पशुहरुको ट्यागिङ गर्ने र प्रजननको लागि उपयुक्त पशु खरीद बिक्री गर्न सहयोग गर्ने ।
१५. दुधालु गाईको वंश सुधार कार्यक्रम (Dairy Cattle and Buffalo Improvement Program) संग सम्बन्धित मासिक/चौमासिक/वार्षिक प्रगती कम्पाइल गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।
१६. व्रीडर कृषकहरुको अभिलेख अध्ययवधिक गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने ।
१७. दुध उत्पादनको लाभ लागत निकाल्ने ।
१८. प्राप्त दुध परिक्षणको रिपोर्ट कृषक समक्ष पुऱ्याउन सहयोग गर्ने ।
१९. अनुत्पादक पशुको उपचार तथा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
२०. पशुहरुमा थुनेलो रोग न्यूनीकरण गर्न आवश्यक प्रक्रिया अपनाउने ।
२१. हर्ड बुक व्यवस्थापन तथा जर्सी, होलष्टिन र मुरा पशुपालन कृषक समुह/समिती/संघ/सहकारीको परिचालन गर्ने ।
२२. बाच्छाबाच्छी, पाडापाडी, गाईभैसी, साँढे राँगोको अभिलेख पशुपंछी बजार प्रवर्द्धन निर्देशनालय तथा पशु उत्पादन निर्देशनालयलाई जानकारी गराउने ।
२३. माथी उल्लेखित बुंदाहरुको कार्यान्वयन गर्न गराउनुको साथै जिल्ला सुपरभाईजरको अनुगमन गरी मासिक रिपोर्टिङ गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी जिल्ला पशु सेवा कार्यालयका प्रमुखको हुनेछ ।

६. जिल्ला सुपरभाईजर :

१. जिल्ला सुपरभाईजरको छनौट केन्द्रीय दुधालु गाई भैसी वंश सुधार समन्वय समितिको निर्णय अनुसार रहनेछ ।
२. परीक्षण गरिएका नमूनाहरुको फर्मेट अनुसार भए नभएको जांच गरी पशु प्रजनन् महाशाखा (नार्क), राष्ट्रिय पशु प्रजनन् केन्द्र, केन्द्रिय गाईभैसी प्रवर्द्धन कार्यालयमा पठाउने ।

३. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयको तर्फबाट दुधालु गाईको वंश सुधार कार्यक्रम (Dairy Cattle and Buffalo Improvement Program) को जिम्मेवारी बहन गर्ने ।
४. दुधालु गाईको वंश सुधार कार्यक्रम (Dairy Cattle and Buffalo Improvement Program) लागु भएका फार्मको अनुगमन मासिक रूपले गर्ने र सो को रिपोर्ट पेश गर्ने
५. रेकर्डर तथा इन्सिमिनेटरको कार्य अनुगमन गर्ने ।
६. जिल्ला सुपरभाईजरले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकायसंग कार्यक्रम प्रवर्द्धनको लागि समन्वय गर्ने ।
७. कार्यलय प्रमुख र जिल्ला सुपरभाईजर फरक फरक व्यक्ति भएमा कार्यालय प्रमुखले लिखित रूपमा कामको जिम्मेवारी सुपरभाईजरलाई दिई सम्पूर्ण कार्यको अनुगमन गर्ने उत्तरदायित्व बहन गर्नु पर्नेछ ।

७. क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालय :

१. क्षेत्रीय पशु सेवा निर्देशनालयले आफ्नो क्षेत्र अन्तर्गतका जिल्लाहरुमा कार्यक्रम सफल रूपमा संचालनको लागि अनुगमन, निरिक्षण तथा मुल्यांकन गर्नेछ ।
२. हर्ड बुक अध्यावधिक कार्यको लागि चौमासिक रूपले निरिक्षण गरी सो को तथ्यांक अध्यावधिक राख्ने काम गर्नेछ ।
३. दुधालु गाई तथा भैंसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत जन्मेका बाच्छाबाच्छी/पाडापाडी खरीद विक्रीको अध्यावधिक तथ्याङ्क एवं श्रोत केन्द्र व्यवस्थापनको कार्य गर्नेछ ।

८. केन्द्रीय गाई भैंसी प्रवर्द्धन कार्यालय :

१. केन्द्रीय गाईभैंसी प्रवर्द्धन कार्यालयले सम्बन्धित आ.व.मा प्राकृतिक गर्भाधानको लागि चाहिने प्रमाणित साँढे तथा राँगाको संख्या यकिन गरी सो को श्रोत व्यवस्थापन गर्नुको साथै वितरण कार्य गर्नेछ ।
२. राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्रसंग समन्वय गरी जर्सी तथा होलष्टिन ब्रीडर एसोसिएसनलाई प्रवर्द्धन गर्ने तथा हर्ड बुक व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
३. रेकर्डरबाट प्राप्त फर्मेटको गुणस्तर कायम राख्न पशु प्रजनन महाशाखा, नार्कलाई सहयोग गर्ने साथै समय समयमा रेकर्डर, इन्सिमिनेटर तथा सुपरभाईजरको कार्यको अनुगमन तथा निरिक्षण गर्ने ।
४. कार्यक्रम संचालन गर्न जिल्ला पशु सेवा कार्यालयलाई प्राविधिक सहयोग गर्ने ।
५. विभिन्न जिल्लाबाट संकलित तथ्यांकहरुलाई विश्लेषण तथा सम्प्रेषण गर्न पशु प्रजनन महाशाखा, नार्कलाई सहयोग गर्ने ।

९. पशु प्रजनन महाशाखा, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद :

१. सबै जिल्लाबाट संकलित तथ्याङ्कहरुलाई कम्प्युटरमा ईन्ट्री गरी रजिष्टर्ड गरिएका सम्पूर्ण गाई तथा भैंसीहरुको उत्पादन क्षमता तुलनात्मक रूपमा विश्लेषण गर्ने र सम्बन्धित निकायलाई सूचना प्रवाह गर्ने ।
२. यस कार्यक्रमको सम्पूर्ण टेक्नीकल ब्याकअप (Technical Backup) पशु प्रजनन महाशाखाले गर्नेछ ।
३. प्रमाणित साँढे तथा राँगाको उच्च ब्रीडिङ भ्यालु (Breeding Value) भएको गाईभैंसीबाट जन्मेका बाच्छा तथा पाडालाई हुर्काई राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्रमा हस्तान्तरण गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने ।
४. सबै रेकर्डरहरुको परिचालन तथा अनुगमन गर्ने ।
५. गुणस्तरीय तथ्यांक संकलन तथा कार्यक्रम सहजीकरणको लागि राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र तथा केन्द्रीय गाई भैंसी प्रवर्द्धन कार्यालयसंग समन्वय राखी विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

१०. राष्ट्रिय पशु प्रजनन केन्द्र :

१. कार्यक्रम संचालनको लागि राष्ट्रिय संयोजकको रूपमा काम गर्ने ।
२. रेकर्डिङ सम्पूर्ण कामको लागि जिल्ला पशु सेवा कार्यालयहरु संग समन्वय गर्ने ।
३. विश्लेषणबाट प्राप्त रिपोर्टलाई कार्यान्वयन गर्न विभिन्न सराकारवालाहरूसंग समन्वय गर्ने ।
४. चौमासिक रूपमा कृषक, रेकर्डर, इन्सिमिनेटर, जिल्ला सुपरभाईजर, केन्द्रीय गाईभैंसी प्रवर्द्धन कार्यालय, पशु प्रजनन महाशाखा (नार्क) संग अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरी परेको समस्या समाधान गर्ने ।
५. दुधालु गाई तथा भैंसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक सामग्री आपूर्ति गरी वितरणको व्यवस्था मिलाउने ।

६. कार्यक्रमको अनुगमन गरी सो को प्रतिवेदन पशु उत्पादन निर्देशनालय एवम् पशु सेवा विभागमा पठाउने ।
७. हर्ड बुक व्यवस्थापन, जर्सी, होलष्टिन तथा मुरा ब्रीडर एसोसिएसनको परिचालन तथा पशु प्रदर्शनी कार्यक्रमको समन्वय गर्ने ।
८. नियमित रूपले दुधको नमुना संकलन, परीक्षण, रिपोर्टिङ तथा सो को विश्लेषण प्रतिवेदन कृषकमा पुगे नपुगेको र सोही अनुसार कार्यान्वयन भए नभएको अनुगमन गर्ने ।
९. ट्याग गरिएका पशुहरुको पशु स्वास्थ्य, पोषण तथा व्यवस्थापनका सुधार कार्यक्रम जिल्ला पशु सेवा कार्यालयसंग समन्वय गरी संचालन गर्ने ।
१०. अनुत्पादक, बांभो पशुहरुको अनुगमन तथा विशेषज्ञ सेवा प्रदान गर्न समन्वय गर्ने र यस्ता कार्यक्रम संचालन गर्न पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशालाहरुसित समन्वय राखी पुनर्व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
११. समय समयमा आयातित प्रमाणित तथा परीक्षण गरिएका वीर्यद्वारा दर्ता गरिएका पशुहरुमा कृत्रिम गर्भाधान सेवा उपलब्ध गराउने ।
१२. दुधालु गाई तथा भैंसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम अन्तरगत उच्च ब्रीडिङ क्षमता भएको गाई भैंसीवाट जन्मेका बाच्छापाडा खरीद गरी वीर्य उत्पादन गर्ने र देशभरी वितरण गरी उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने ।
१३. दुधालु गाई तथा भैंसीको नश्ल सुधार कार्यक्रम नियमित तथा सहज रूपमा संचालन गर्न रणनीति तथा कार्यक्रम बनाई कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

११. पशु उत्पादन निर्देशनालय :

१. यस कार्यक्रमको सम्पूर्ण निकायको अनुगमन गर्ने दायित्व पशु उत्पादन निर्देशनालयको हुनेछ ।
२. कार्यक्रमको नीति निर्माण तथा समयसापेक्ष संचालन प्रक्रियामा आवश्यकता अनुसार सुधार तथा परिमार्जन गर्ने ।
३. यस कार्यक्रममा सहभागी विभिन्न निकायहरुको समन्वय गर्ने ।
४. चौमासिक रूपमा हर्ड बुक व्यवस्थापन, ब्रीडर एसोसिएसन परिचालन, रेकर्डर, ईन्सीमिनेटर, जिल्ला सुपरभाइजरको कार्य अनुगमन र विश्लेषण गर्ने र आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकायलाई सभाव दिई सहजीकरण गर्ने ।
५. गाई तथा भैंसीको नश्ल सुधार कार्यक्रममा संकलित तथ्यांक र सूचनाको विश्लेषण कार्य तथा यसको उपयोगिताको लागि पशु प्रजनन महाशाखा एवम् अन्य निकायसंग समन्वय गर्ने ।

१२. पशुपंछी बजार प्रवर्द्धन निर्देशनालय :

१. यस कार्यक्रमबाट स्थापित श्रोत केन्द्रको सम्पूर्ण जानकारी बजार प्रवर्द्धन निर्देशनालयलाई उपलब्ध गराईनेछ र निर्देशनालयले बजार व्यवस्थापनमा मुख्य भूमिको खेल्नुको साथै प्राप्त सूचनालाई वेबसाईटमा डिस्प्ले गर्ने कार्य समेत गर्नेछ ।
२. उच्च ब्रीडिङ क्षमता भएको गाई प्रदर्शनीमा यस निर्देशनालले सहयोग गर्नेछ ।

१३. पशु सेवा तालिम तथा प्रसार निर्देशनालय :

१. यस कार्यक्रममा संलग्न सरोकारवालाहरुको क्षमता अभिवृद्धि एवं प्रचार प्रसारका सामाग्री (श्रव्यदृश्य समेत) का माध्यमबाट कार्यक्रमको प्रभावकारी प्रचार प्रसारमा सहयोग गर्नेछ ।

१४. पशु स्वास्थ्य निर्देशनालय :

१. यस कार्यक्रममा आवश्यक पर्ने पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी विशेषज्ञ सेवा (प्रयोगशाला सेवा समेत) उपलब्ध गराउनेछ ।

११. पशु सेवा विभाग

१. कार्यक्रमहरुको तर्जुमा, बजेट विनियोजन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
२. कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने ।
३. निर्देशिका/कार्यविधी स्वीकृति, संशोधन तथा परिमार्जन एवं आवश्यकता अनुसार अन्य निकाय सित समन्वय गर्ने ।
४. कार्यक्रमलाई केन्द्रिय रूपमा संयोजन, समन्वय तथा संचालन गर्न नीतिगत व्यवस्थापन गर्ने ।

अनुसूची-१०

दुधालु गाई भैसी वंश सुधार कार्यक्रम व्यवस्थापन

(दफा-२०.२३ संग सम्बन्धित)

दुधालु गाईहरु तथा तिनीहरुमा उच्च गुणस्तरको प्रमाणित भालेको बिर्यबाट कृत्रिम गर्भाधान गराई जन्मेका बाच्छावाच्छी तथा पाडापाडीहरुलाई ट्यागिङ्ग गर्ने दुधको अभिलेख लिने, विश्लेषण गर्ने तथा प्रतिवेदन प्रेषण गर्ने जस्ता कार्यहरु सन्चालनको लागि देहाय अनुसारको कृयाकलापहरु सन्चालन हुनेछन् :

१. पशु गोठ तथा पशुहरुको छनौट,
२. स्थलगत सुचना तथा दुधको नमुना संकलन,
३. दुधको नमुना परीक्षण,
४. तथ्याङ्क संकलन, प्रशोधन र सुचना प्रवाह,
५. कृत्रिम गर्भाधान र
६. सामान्य कृयाकलापहरु
 - क. मिल्क रेकर्डर, इन्सीमिनेटर तथा सुपरभाईजरहरुलाई लजिष्टिक सपोर्ट
 १. व्याग, टर्च, रेनकोट, वाल्टिन तथा गमबुट आदिको व्यवस्था,
 - ख. पशु स्वास्थ्य, पोषण तथा व्यवस्थापन सुधार कार्यक्रम
 १. एफ.एम.डी, एच.एस. र वी.क्यू. भ्याक्सीन
 २. डिओर्मिङ्ग गर्ने
 ३. घाँसको विउ तथा वेर्ना वितरण,
 - ग. गोठ व्यवस्थापन सुधार पार्टनरसीप कार्यक्रम
 १. जिल्ला पशु सेवा कार्यालयबाट छनौट भएका गोठहरुमा सहकार्यको आधारमा गोठको सुधार कार्यक्रम,
 - क. मिल्क प्रिजरभेटिभ, हर्मोन, कलेक्सन बोटल, फर्मेट छपाई तथा ए.आई. उपकरण खरीद,
 - ख. कृषक, रेकर्डर, इन्सीमिनेटर, सुपरभाईजर तथा कार्यालय प्रमुखहरु संग अन्तरक्रिया कार्यक्रम
 - ग. दुधालु गाई तथा भैसीको नश्ल सुधार कार्यक्रमको स्टेयरिड कमिटी मिटिङ्ग, कार्यक्रम संचालित क्षेत्रमा सामुहिक अनुगमन,
 - घ. मिल्क एनालाईजर खरीद तथा वितरण,
 - ङ. अनुत्पादक, बांभोपन भएका पशुहरुको अनुगमन तथा परामर्श सहयोग
 १. अनुत्पादक तथा बांभो पशुहरुको तथ्यांक संकलन
 २. अनुत्पादक तथा बांभोपनको उपचार विशेषज्ञ टोली गठन
 ३. घर गोठमा गई पशु उपचार तथा नमूना संकलन
 ४. कार्यक्रमको फलो-अप
 ५. उपलब्धि आंकलन
७. जिल्लाहरुसित सहकार्यमा स्थानीय गाईमा कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम विस्तार गर्न मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरु सन्चालन गर्ने
 - क. स्थानीय गाईपालक कृषक समुह/समिती गठन ।
 - ख. स्थानीय गाईको तथ्याङ्क संकलन ।
 - ग. स्थानीय गाईपालक कृषकहरुसित अन्तर्क्रिया ।
 - घ. स्थानीय गाईमा डिओर्मिङ्ग तथा मिनरल मिक्स्चर सप्लीमेन्ट ।
 - ङ. एककालिन कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम अन्तरगत हार्मोन प्रयोग ।
 - च. कृत्रिम गर्भाधान २४ घण्टा, ४८ घण्टा र ७२ घण्टामा गर्ने ।
 - छ. पशु पोषणको लागि तालिम तथा घाँसको विउ वितरण ।
 - च. कार्यक्रमको जिम्मेवारी तथा अनुगमन ।
 - छ. गर्भ परिक्षण तथा प्रगती पठाउने ।
 - ज. घुम्ती कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम (Mobile Artificial Insemination Program) सन्चालन गर्ने ।

अनुसूची-११
दुधालु गाई भैसी वंश सुधार कार्यक्रम

(दफा २०.२४ सँग सम्बन्धित)

कार्यक्रम कार्यन्वयनको जिम्मेवारी र पारिश्रमिक

Small Herd Recording Support for Regularity

Continuation for quicker flow of information from farmers to DMU and to the farmers.

S.No.	Description of works	Responsibility	Rate	Other Allowances
1	Monthly Recordings	Data Recorders	Rs. 35 per milking cow	Bus fare + Rs.200 per once for consecutive 3 days or >= 20 samples transport to lab in two times a week & + Rs.50 per month/herd visit for maximum of <=100 herd/month with no missing herd recordings
2	Tagging/Registration/monitoring herd recording	A.I. Technician	Rs. 60 per animal registration & tagging	Rs. 10 per milking cow for monitoring herd records
3	Milk Sample Analysis	Lab Technician	Rs. 7 per milk sample analysis	Rs. 3 per sample bottle for cleaning to the cleaners
4	Data Entry, Analysis and Feedback at DMU	DMU Staff	Rs. 3 per milking cow (including all other recordings)	Rs. 2 per milking cow (for second person for verification), Rs. 2 per milking animal/month for data analysis and feedback
5	Supervision and Coordination of PPRS at District Level	Supervisors, Coordinators and SNMT	Rs. 5 per milking cow for each Supervisor and Coordinator	Rs. 3 per milking cow for semen and liquid nitrogen managing technician.

DMU = Data Management Unit

PPRS = Pedigree Performance Recording System

अनुसूची-१२
दुधालु गार्ड भैसी वंश सुधार कार्यक्रम
(दफा २०.२५ सँग सम्बन्धित)

A. The procurement price for calf, young bull, heifer and pregnant heifer for Jersey derivatives from the farmers.

Minimum level of breed characteristics	Performance traits	Birth to <3 months	3 months to 6 months	6 months to 9 months	9 months to <12 months	12 months to 18 months	18 months to 24 months	24 months to 30 months
Individuals \geq 87.55 Jersey	Maximum body wt. expected		115	170	220	250	280	350
	Minimum body wt.	45	80	110	120	160	200	240
	Minimum price based on body wt. & minimum dams' milk yield 3000 Kgs./300 days	7000	11000	14000	18000	22000	26000	30000
	Additional Rs. for every additional Kg. of bodyweight	250	200	150	150	150	150	150
Dams' \geq 87.5% Jersey	Additional Rs. for every Kg. of EBVM	10	10	20	20	30	30	30
	Additional Rs. for every Kg. of EBVS	50	50	100	100	200	200	200
Sires' \geq 87.5% Jersey	Proven bulls	4000	4000	6000	6000	8000	8000	10000
	Test bulls	1000	1000	1500	1500	2000	2000	2500
Minimum price of procurement based on type of sire used	If test bull is used as sire	8000	12000	15500	19500	24000	28000	32500
	If proven bull is used	11000	15000	20000	24000	30000	34000	40000
The procurement price based on the EBVM 450 Kg. and 40 Kg. of EBVS with lactation milk yield of 4500 liters	EBVM 450 Kg of top Jersey based on analysis of data up to Dec. 2012	4500	4500	9000	9000	13500	13500	13500
	and 40 Kg of EBVS of top Jersey based on analysis of data up to Dec. 2012	2000	2000	4000	4000	8000	8000	8000
If top progeny tested sire is used for this top Jersey dam, the bull calf born from this mating will get the price of		17500	21500	28500	37500	51500	55500	61500
If the born calf are taken care of well and additional body weight of 20% more weight gain then the additional procurement of the calf born from this top cows		1125	3600	3600	4200	5400	6100	7800
The maximum procurement price of the bull calf born from this top Jersey cows		18625	25100	36600	41200	56900	61600	69300

EBVM = Expected Breeding Value of Milk,

EBVS = Expected Breeding Value of Valuable Solid

B. The procurement price for calf, young bull, heifer and pregnant heifer for Holstein derivatives from the farmers.

Minimum level of breed characteristics	Performance traits	Birth to <3 months	3 months to 6 months	6 months to 9 months	9 months to <12 months	12 months to 18 months	18 months to 24 months	24 months to 30 months
Individuals \geq 87.55 Holstein	Maximum body wt. expected	170	240	310	400	450	500	
	Minimum body wt.	50	90	120	140	180	220	260
	Minimum price based on body wt. & minimum dams' milk yield 4000 Kgs./300 days	8000	12000	15000	20000	25000	30000	35000
	Additional Rs. for every additional Kg. of bodyweight	250	200	150	150	150	150	150
Dams' \geq 87.5% Holstein	Additional Rs. for every Kg. of EBVM	8	8	16	16	24	24	24
	Additional Rs. for every Kg. of EBVS	50	50	100	100	200	200	200
Sires' \geq 87.5% Holstein	Proven sire	4000	4000	6000	6000	8000	8000	8000
	Test bulls	1000	1000	1500	1500	2000	2000	2000
Minimum price of procurement based on type of sire used	If test bull is used as sire	10000	16000	21500	26500	32000	37000	42500
	If proven bull is used	13000	19000	26000	31000	38000	43000	47500
The maximum procurement price based on the EBVM 980 Kg. and 56 Kg. of EBVS with lactation milk yield of 8262 liters	EBVM 980 Kg of top Holstein based on analysis of data up to Dec. 2012	9800	9800	19600	19600	29400	29400	29400
	and 56 Kg of EBVS of top Holstein based on analysis of data up to Dec. 2012	2800	2800	5600	5600	11200	11200	11200
If top progeny tested sire is used for this top Holstein dam, the bull calf born from this mating will get the price of		23640	29640	47280	52280	72720	77720	82220
If the born calf are taken care of well and additional body weight of 20% more weight gain then the additional procurement of the calf born from this top cows		1125	3600	3600	4200	5400	6100	7100
The maximum procurement price of the bull calf born from this top Holstein cows will be		24765	33240	50880	56480	78120	83820	90020

EBVM = Expected Breeding Value of Milk,

EBVS = Expected Breeding Value of Valuable Solid

अनुसुची-१३

(दफा २०.१६ संग सम्बन्धित)

गाई भैसीको प्राविधिक सूचक

श्रोत केन्द्रका लागि बाच्छी, पाडी छनौट गर्दा बाच्छीका माउँहरुको उत्पादन क्षमता देहायका सूचकाङ्कको आधारमा छनौट गर्नु पर्दछ ।

पशुहरुको उत्पादन सूचकाङ्क विवरण	गाई	भैसी
माउँको वार्षिक दुध उत्पादन (लिट्र)	३००० लिटर	१५०० लिटर
प्रति बेत दुध दिने दिन	२०० - ३०० दिन	१५० - २०० दिन
पहिलो पटक बाली जाने उमेर (महिना)	१५ - १८ महिना	३० - ४२ महिना
पहिलो पटक व्याउने उमेर (महिना)	२४ - २७ महिना	बढिमा ४८ महिना
व्याउने अन्तराल (महिना)	१२ - १५ महिना	बढिमा १८ महिना

अनुसुची-१४ (क)

(दफा ८.१०, १४.११ र २०.१४ संग सम्बन्धित)

गोठमा प्रति गाई भैसी चाहिने स्थान (ब.फी.)

पशुको किसिम	क्षेत्रफल (वर्गफीट)		दाना खाने ढुङ (इन्च)
	छोपिएको क्षेत्र	खुल्ला क्षेत्र	
गाई	२० - ३०	८० - १००	२० - २४
भैसी	२५ - ३५	८० - १००	२४ - ३०
कोरली/बहर	१५ - २०	५० - ६०	१५ - २०
ब्याउने गाई/भैसी	१०० - १२०	१८० - २००	२४ - ३०
राँगो/साँढे	१२० - १४०	२०० - २५०	२४ - ३०

नेट: समान्यतया प्रति गाई गोठ भित्र लम्वाई र चौडाई क्रमशः १.७-१.९ मी. र १.२-१.५ मी. तथा भैसीको लागि लम्वाई २.२५ मी. र चौडाई १.२५ मी. हुनुपर्दछ। दाना र पानीको ढुङ पखालसित जोडेर समानान्तर हुनेगरी बनाउनु पर्दछ। गोठको कुल लम्वाई र चौडाई बस्तुको संख्याको आधारमा निर्माण गर्नुपर्दछ। गोठको मोहडा पहाडी भेगमा दक्षिण तथा तराई भेगमा उत्तरी मोहडा हुनुपर्दछ।

अनुसुची-१४ (ख)

(दफा ८.१०, १४.११ र २०.१४ संग सम्बन्धित)

ट्रेभिज निर्माणका मापदण्डहरू

१. ट्रेभिज निर्माण गर्न ठाउँको छनौट गर्दा बषै भरी मोटर जान सक्ने, सबैलाई पायक पर्ने र पानी नजम्ने हुनु पर्दछ ।
२. भूईको सतह अनिवार्य रूपमा कंक्रीट ढलान गरेको हुनु पर्नेछ ।
३. ट्रेभिजको खम्बा (Pillars) कम्तीमा २ इन्च मोटो ग्याल्भानाईज्ड फलामको पाईप (GI Pipe) को हुनु पर्दछ ।
४. ट्रेभिजको अगाडीको खम्बाको उचाई २ मीटर, लम्बाई ३ मीटर र पछाडीको खम्बाको उचाई १ मीटर एवं दुई वटा समानान्तर खम्बाको चौडाई १ मीटर सम्मको हुनु पर्दछ ।
५. ट्रेभिजको अगाडी र पछाडीको खम्बाको बीचमा कम्तीमा १ थप खम्बा निर्माण गर्नु पर्नेछ ।
६. ट्रेभिजको खम्बा कम्तीमा १ फिट भुई तल गाड्नु पर्ने हुन्छ र तल्लो खम्बा भन्दा पछाडी कम्तीमा १ मीटर ढलान गरेको हुनु पर्दछ ।